

Siguldas novada Kultūras nozares attīstības stratēģija 2016.–2020.gadam

www.sigulda.lv

Siguldas novada Dome
2016

SATURA RĀDĪTĀJS

IEVADS.....	3
ESOŠĀ SITUĀCIJA.....	5
Novada vispārējs raksturojums.....	5
Daba un ainava.....	7
Kultūras nozares raksturojums Siguldas novadā	9
Kultūras nozares institucionālais mehānisms Siguldas novadā	9
Nacionālā līmeņa institūcijas	9
Vietējās pašvaldības līmeņa institūcijas.....	9
Privātā un nevalstiskā līmeņa institūcijas	11
Kultūras nozares finansiālais mehānisms Siguldas novadā.....	12
Kultūras nozares izdevumu struktūra	13
Kultūras apakšnozaru raksturojums	13
Kultūras pieminekļi	14
Muzeji un novadpētniecības krājumu ekspozīcijas.....	16
Bibliotēkas.....	18
Kultūrizglītība	20
Tradicionālā kultūra un amatiermāksla	21
Kultūras un sabiedriskie centri.....	22
Siguldas novada Kultūras centrs	22
Siguldas pagasta Kultūras nams.....	24
Jūdažu Sabiedriskais centrs.....	25
Mores pagasta Tautas nams	26
Allažu pagasta Tautas nams.....	26
Profesionālā māksla	28
Mūzika.....	28
Teātris	28
Kino	29
Vizuālā māksla.....	29
Literatūra un izdevējdarbība.....	30
Kultūras pasākumi.....	30
SVĪD analīze.....	34
STRATĒGISKĀ DAĻA.....	36
Stratēģiskās daļas struktūra	36
Vīzija	39
Kultūras nozares attīstības virzieni	40
Kultūras nozares stratēģiskie mērķi un uzdevumi	41
Rīcības plāns.....	42
Rīcības plāns 2016.–2020.gadam.....	43
Stratēģijas īstenošanas uzraudzība	51
Stratēģijas ieviešanas uzraudzības sistēma.....	51
Darbības rezultatīvie rādītāji.....	52

IEVADS

Siguldas novada Kultūras nozares attīstības stratēģija 2016.–2020.gadam ir vidēja termiņa (5 gadiem) plānošanas dokuments, kas izstrādāts, pamatojoties uz Siguldas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2013.–2038.gadam un Siguldas novada Attīstības programmu 2011.–2017.gadam, kuras ietvaros kultūras nozares attīstība Siguldas novadā ir noteikta kā viena no prioritārajām jomām. Ar kultūras nozari saistītās aktivitātes iekļaujas arī citu nozaru attīstības uzdevumos – izglītības, tūrisma, sporta un aktīvās atpūtas, kas noteiktas Siguldas novada Attīstības programmā 2011.–2017.gadam.

Lai sasniegtu stratēģiskos mērķus, kas izvirzīti Siguldas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2013.–2038.gadam un Siguldas novada Attīstības programmā 2011.–2017.gadam, un izvērtētu Siguldas novada kultūras nozares attīstības perspektīvas, dokumenta izstrādē izmantotas šādas metodes:

- saistīto plānošanas dokumentu analīze;
- Siguldas novada kultūras nozares esošās situācijas izvērtējums un attīstības priekšlikumu apkopošana un analīze;
- statistikas datu un pārskatu analīze, par pamatu ņemot Siguldas novada Attīstības programmā 2011.–2017.gadam aktualizēto informāciju, Siguldas novada Domes gada pārskatus un ikgadējos kultūras nozares statistikas datus;
- darba grupu semināri;
- kultūras nozares speciālistu, Kultūras konsultatīvās padomes un ekspertu iesaiste.

Pamatojoties uz novada pašreizējās situācijas analīzi, pieejamo resursu un kultūras nozares novērtējumu, izvirzīti perspektīvie visas nozares un konkrētu kultūras iestāžu attīstības virzieni. Siguldas novada Kultūras stratēģijas 2016.–2020.gadam izstrādi ir vadījusi Siguldas novada pašvaldības iestāde „Siguldas novada Kultūras pārvalde”.

Siguldas novada Kultūras nozares attīstības stratēģija 2016.–2020.gadam (turpmāk tekstā – Stratēģija) nosaka kultūras attīstības vīziju novadā, izvirza attīstības virzienu stratēģiskos mērķus, nosaka konkrētus uzdevumus un rīcības mērķu sasniegšanai, kā arī stratēģijas ieviešanas indikatorus un uzraudzības sistēmu. Kultūras attīstības stratēģija ir pamats Siguldas novada Domes rīcību un investīciju mērķtiecīgai plānošanai kultūras jomā 2016.–2020.gadam. Siguldas novada Kultūras attīstības stratēģiju 2016.–2020.gadam izstrādājuši Siguldas novada pašvaldības atbildīgie speciālisti, un to apstiprinājusi Siguldas novada Dome.

1.attēls. Kultūras nozares attīstības stratēģijas struktūra.

Esošās situācijas analīze sniedz vērtējumu par kultūras nozares līdzšinējām attīstības tendencēm Siguldas novadā. Tā ietver arī SVID analīzi. Situācijas analīzei izmantota pašvaldības rīcībā esošā, kā arī citu organizāciju sniegtā informācija, iedzīvotāju aptaujas un darba grupu rezultāti, kas tika apkopoti Siguldas novada Attīstības programmas 2011.–2017.gadam izstrādei, statistikas datu analīze, Siguldas novada pašvaldības, valsts kultūrpolitikas dokumentu un ar pašvaldību darbību saistīto politikas dokumentu analīze, kā arī Siguldas novada kultūras nozares un pašvaldības speciālistu izstrādātā SVID analīze un darba grupu rezultātu apkopojums.

Stratēģiskā daļa izstrādāta, pamatojoties uz esošās situācijas analīzi, kura nosaka kultūras attīstības vīziju novadā, izvirza attīstības virzienu stratēģiskos mērķus, nosakot konkrētus uzdevumus mērķu sasniegšanai.

Rīcības plāns izstrādāts, lai izpildītu Stratēģiskajā daļā izvirzītos uzdevumus, nosakot konkrētas rīcības izvirzīto uzdevumu īstenošanai.

Stratēģijas īstenošanas uzraudzība nosaka Stratēģijas ieviešanas indikatorus un uzraudzības sistēmu.

ESOŠĀ SITUĀCIJA

NOVADA VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS

Siguldas novads atrodas Latvijas centrālajā daļā un robežojas ar Līgatnes, Amatas, Mālpils, Ropažu, Inčukalna un Krimuldas novadu.

Attālums no Siguldas pilsētas līdz valsts galvaspilsētai Rīgai ir 53 km.

Administratīvais centrs – Siguldas pilsēta.

Novada teritorijas platība – 360,3 km².

Teritoriālā vienība	Platība
Siguldas pilsēta	18,5 km ²
Mores pagasts	88,2 km ²
Siguldas pagasts	96,9 km ²
Allažu pagasts	156,7 km ²
SIGULDAS NOVADS	360,3 km ²

2.attēls. Siguldas novada teritoriālais novietojums.

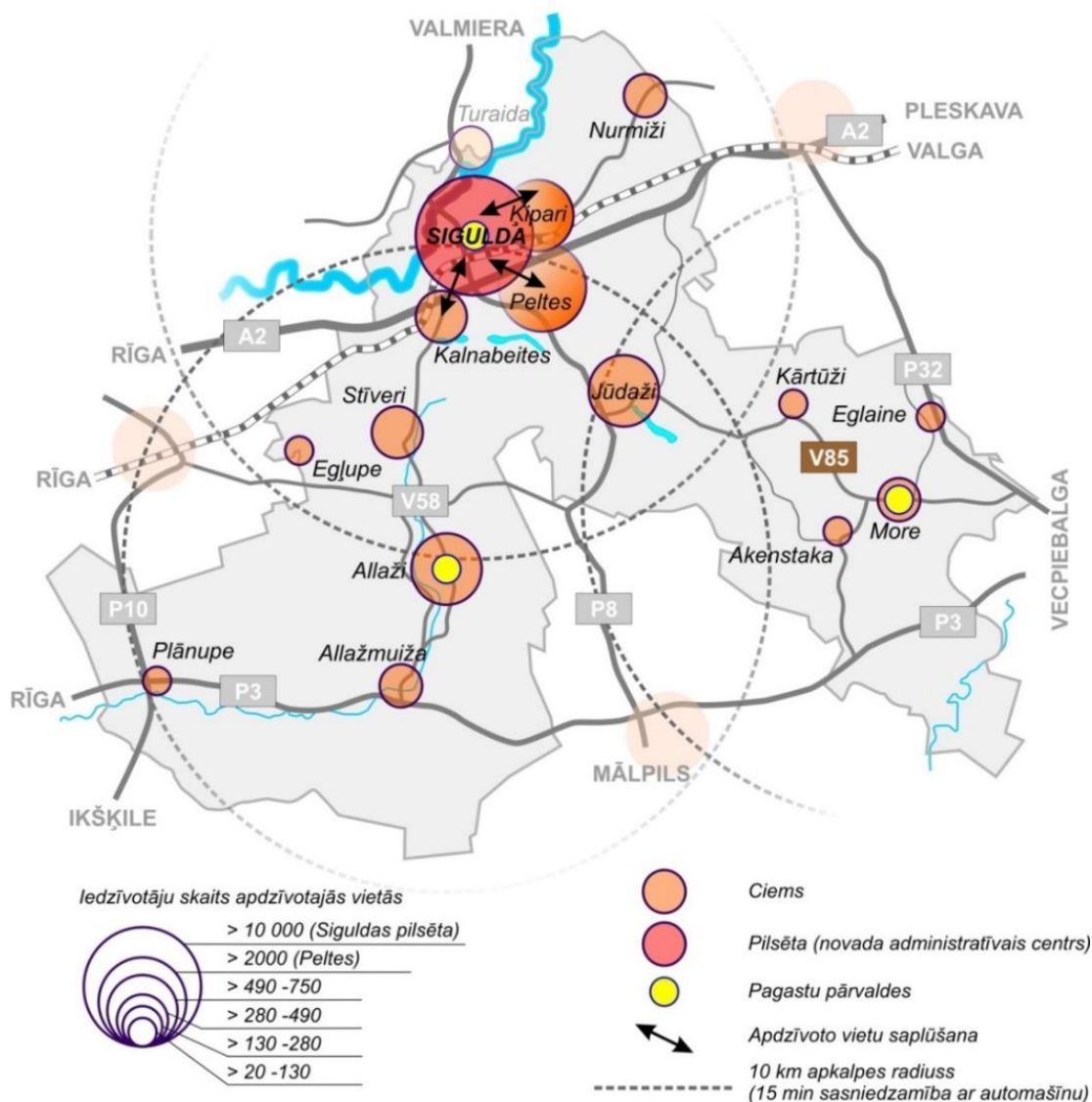
2015.gadā Siguldas novadā deklarēti 18 365¹ iedzīvotāji. Novada apdzīvojumu veido Siguldas pilsēta un 12 dažāda lieluma apdzīvotas vietas, atsevišķas viensētas un viensētu grupas. Kā norādīts Siguldas novada Attīstības programmā 2011.–2017.gadam, lai arī Latvijā kopumā vērojams negatīvs dabiskais pieaugums, Siguldas novadā ik gadu dzimušo iedzīvotāju skaits pārsniedz mirušo skaitu. Pēdējos gados Siguldas novadā vērojams stabils iedzīvotāju skaita pieaugums – dabiskā un ilgtermiņa migrācija, jo arvien vairāk iedzīvotāju par savu dzīvesvietu izvēlas Siguldas novadu. Ja pieaugums saglabāsies esošajā apjomā, prognozējams, ka 2017.gadā iedzīvotāju skaits sasniegs 19 000.

Administratīvais centrs – Siguldas pilsēta ar 11 777² iedzīvotājiem ir novada lielākā apdzīvotā vieta. Aptuveni 50% teritorijas aizņem dabas pamatne – Gaujas senleja un teritorijas labiekārtojums – parki, skvēri. Senlejā izbūvētas kalnu slēpošanas trases, Bobsleja un kamaniņu trase „Sigulda”, labiekārtotas takas, veloceliņi. Attīstīta infrastruktūra, pieejamas izglītības, sporta, kultūras un pārvaldes iestādes, daudzveidīgi pakalpojumi. Pilsētas apbūvi veido individuālās dzīvojamās apbūves teritorijas, atsevišķas daudzdzīvokļu ēku grupas, sabiedriska rakstura ēkas, kā arī komercobjekti.

¹ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati uz 01.07.2015.

² Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati uz 01.07.2015.

Siguldas pagastā kopumā dzīvo 4023 iedzīvotāji³. Apdzīvotās vietas **Peltes**, **Ķipari** un **Kalnabeites** telpiski saplūdušas ar Siguldas pilsētu. **Peltēs** teritorijas apbūvi veido sabiedriskā un rūpnieciskā rakstura apbūve, individuālās un daudzstāvu dzīvojamās ēkas. **Ķipari** – individuālo dzīvojamo māju apbūves teritorija, atrodas pie Siguldas austrumu robežas, Vējupītes labajā krastā. **Kalnabeites** – pie Siguldas dienvidrietumu robežas, apbūvi veido individuālā dzīvojamā un ražošanas objektu apbūve. **Jūdažu** senās muižas centrs atrodas novada centrālajā daļā. Apbūvi veido individuālās dzīvojamās mājas, ražošanas objekti un sabiedriskā rakstura ēkas. **Nurmiži** – vēsturisks muižas centrs.

3.attēls. Novada apdzīvojuma struktūra.

Allažu pagastā kopumā dzīvo 1897⁴ iedzīvotāji. **Allaži** – pagasta centrs ar kompaktu apbūvi tā centrālajā daļā, teritorijas labiekārtojumu, daļēju tehniskās infrastruktūras nodrošinājumu, sociālās un ekonomiskās infrastruktūras objektiem. **Stīveri** atrodas novada centrālajā daļā starp Allažiem un Siguldu. Ciemā atrodas valsts sociālās aprūpes centra „Vidzeme” filiāle „Allaži” un sociālās aprūpes māja „Gaismiņas”. **Allažmuiža** – vēsturisks muižas centrs. **Plānupe** – apdzīvota vieta novada dienvidaustrumu daļā ar dzīvojamo, ražošanas un sabiedrisko ēku grupu. **Eglupe** – dārzkopības sabiedrību un vasarnīcu teritorija.

³ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati uz 01.07.2015.

⁴ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati uz 01.07.2015.

Mores pagasta (668⁵ iedzīvotāji) centrs atrodas novada dienvidaustrumu daļā. Pagasta apbūvi veido individuālo dzīvojamo māju teritorijas un sabiedriska rakstura objekti.

Kā norādīts Siguldas novada Attīstības programmā 2011.–2017.gadam, novadam raksturīga monocentriska apdzīvojuma struktūra, radiāls autoceļu tīkls saista Siguldas pilsētu ar pārējām novada apdzīvotajām vietām. Novada administratīvo centru Siguldu šķērso upe Gauja, valsts galvenais autoceļš A2 un P8, kā arī dzelzceļa līnija.

DABA UN AINAVA

Siguldas novads ir unikāls ar savu dabas mantojumu ne tikai Latvijas, bet arī starptautiskā mērogā, un tam ir būtiska ietekme uz novada attīstības plānošanu kopumā. 52% (18 917 ha) no pašvaldības teritorijas veido meži, savukārt 1,7% novada teritorijas (610,1 ha) aizņem ūdeņi. Novadu šķērso Gauja un daudz mazo upju – Lorupe, Vējupīte, Sudas upe un citas. Lielākās novada ūdenstilpes – Jūdažu ezers (32 ha), Ummuru ezers (18 ha) un citas. Purvi veido 3% (1070,7 ha) novada teritorijas. Lielākie purvi: Rinkas purvs un Jūdažu purvs Siguldas pagastā, daļa Sudas purva Mores pagastā, Bulļu, Klajais, Pandu un daļa Laugas purva atrodas Allažu pagastā.

Novada teritorija bagāta ar maz pārveidotām dabas teritorijām, vērtīgākās no kurām iekļautas Gaujas Nacionālā parka (GNP) teritorijā (skat. 4.attēlu 8.lpp.). GNP aizņem 7628 ha (21%) novada teritorijas ziemeļu un austrumu daļā.

GNP teritorija iedalīta funkcionālās zonās, no kurām Siguldas novada teritorijā iekļaujas:

- Dabas rezervāta (stingrā režīma) zona (Nurmižu gravu rezervāts);
- Dabas lieguma zona (Gaujas senielejas liegums, Sudas purva Mežaku un Mores liegumi);
- Kultūrvēsturiskā zona (Krimuldas muiža, Turaidas muzejrezervāts);
- Ainavu aizsardzības zona (Dzilnu, Inderdēļa, Vildogas, Silciema, Eglaines un Kārtužu aizsargājamās ainavas);
- Neitrālā zona (Ķiparu blīvi apdzīvotā teritorija).

Teritoriju raksturo liela bioloģiskā daudzveidība, iežu atsegumi, reljefa formu dažādība, avoti, gleznainas ainavas, dabas un kultūras pieminekļi. Gaujas senlejas un tās apkārtnes unikālās dabas vērtības ir novada būtiskākais tūrisma resurss.

Stingrā režīma aizsardzības zonās saglabājami notiekošie dabiskie procesi un cilvēka darbības neskarta un mazpārveidota daba.

Kā norādīts Siguldas novada Attīstības programmā 2011.–2017.gadam, izstrādājot Siguldas novada Teritorijas plānojumu, sagatavots Ainavu struktūras plāns, kartētas ainaviskās vērtības atbilstoši Latvijas dabas rajoniem un ainavu apvidiem. Lai aizsargājamās dabas teritorijas un objektus saglabātu kā dabisku vidi un unikālus objektus, bet vienlaikus piešķirtu dabas tūrismā un rekreācijā izmantojamu funkciju, nepieciešama papildu plānošana, izvērtējot katras konkrētās vietas potenciālu. Lauku teritorijās saglabājamās un kopjamās daudzveidīgās ainavas, izceļot raksturīgo kultūrvidi.

⁵ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati uz 01.07.2015.

4.attēls. Gaujas Nacionālais parks. Novada kultūrvēsturiskās vērtības⁶.

⁶ Siguldas novada Attīstības programma 2011.–2017.gadam.

KULTŪRAS NOZARES RAKSTUROJUMS SIGULDAS NOVADĀ

KULTŪRAS NOZARES INSTITUCIONĀLAIS MEHĀNISMS SIGULDAS NOVADĀ

Kultūras nozares institucionālajā sistēmā iesaistītās institūcijas iedalāmas trīs līmeņos: nacionālā līmeņa institūcijas, vietējās pašvaldības līmeņa institūcijas, kā arī privātā un nevalstiskā sektora institūcijas.

NACIONĀLĀ LĪMEŅA INSTITŪCIJAS

Nacionālajā līmenī institucionālo un lēmumu pieņemšanu regulē 2003.gada 29.aprīlī pieņemtie Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr.241 „Kultūras ministrijas nolikums”. Tie nosaka, **Kultūras ministrija** ir vadošā valsts pārvaldes iestāde kultūras nozarē – kultūras politikas izstrādē un ieviešanā, kas ietver autortiesību, kultūras pieminekļu aizsardzības, arhīvu, arhitektūras, tautas mākslas, teātra, mūzikas, muzeju, bibliotēku, vizuālās mākslas, grāmatniecības, literatūras, kinematogrāfijas un kultūrizglītības apakšnozares. Lai nodrošinātu savu vadošo lomu, LR Kultūras ministrijai ir tiesības:

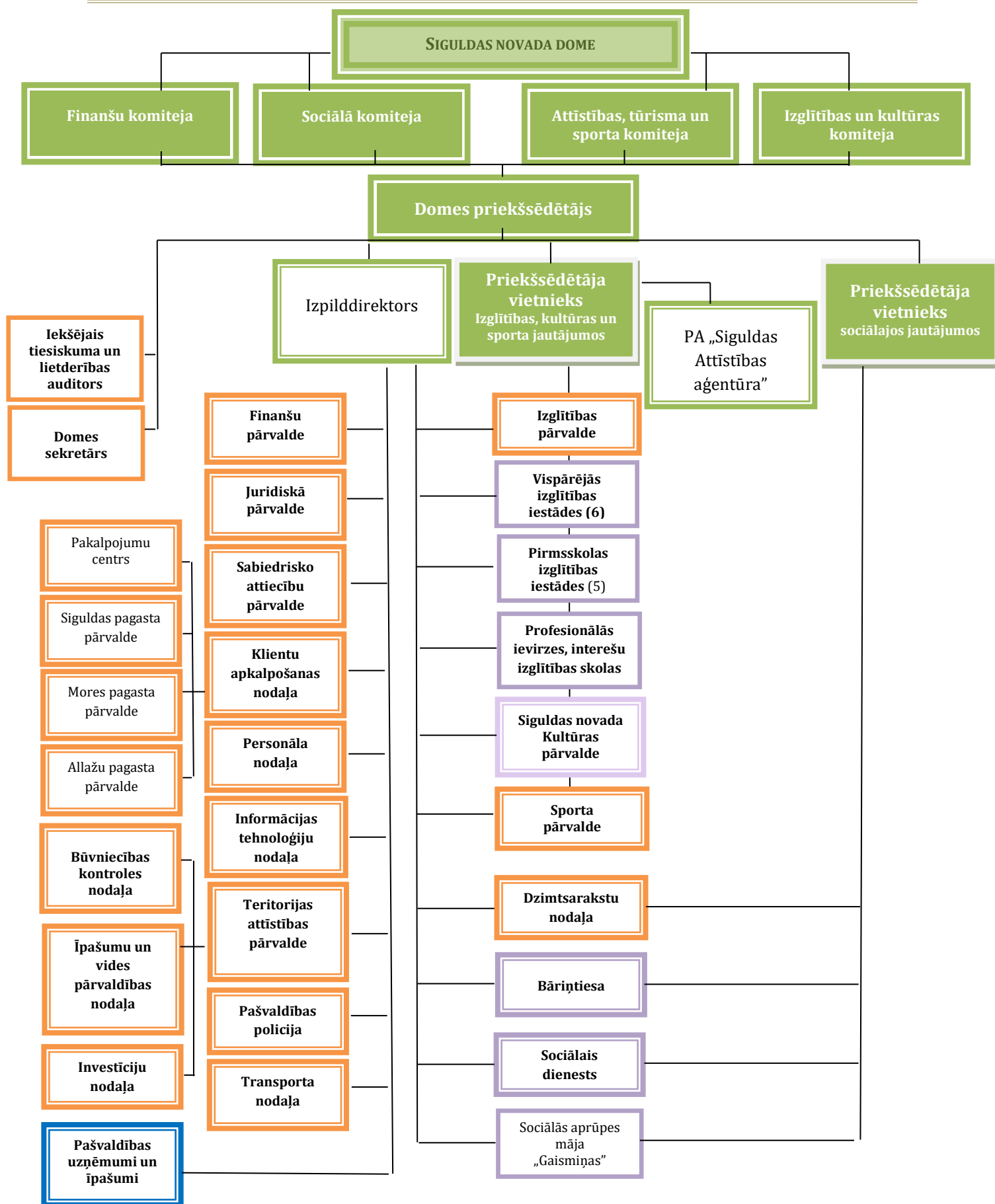
- izstrādāt nozari reglamentējošus tiesību aktus un politikas plānošanas dokumentu projektus;
- nodrošināt nozares politikas īstenošanu Kultūras ministrijas padotībā esošajās valsts pārvaldes iestādēs un valsts kapitālsabiedrībās, kurās tā ir valsts kapitāla daļu turētāja;
- valsts vārdā veikt privāttiesiskus darījumus, kas nepieciešami LR Kultūras ministrijas darbības nodrošināšanai;
- sniegt priekšlikumus par normatīvajos aktos un attiecīgajos politikas plānošanas dokumentos paredzēto pasākumu realizācijai un LR Kultūras ministrijas uzdevumu veikšanai nepieciešamo finansējumu no valsts budžeta, u.c.

Kultūras nozares institucionālo sistēmu nacionālajā līmenī veido arī Kultūras ministrijas padotībā esošās valsts pārvaldes iestādes – Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija, Latvijas Nacionālais kultūras centrs, Latvijas Nacionālais arhīvs, Kultūras informācijas sistēmu centrs.

VIETĒJĀS PĀŠVALDĪBAS LĪMEŅA INSTITŪCIJAS

Saskaņā ar likumu „Par pašvaldībām”, **vietējās pašvaldības līmenī** par kultūras nozares attīstību Siguldas novada teritorijā atbild **Siguldas novada Dome**. Izveidota Izglītības un kultūras komiteja, kuras kompetencē ir nozares attīstībai sagatavoto priekšlikumu izvērtēšana un apstiprināšana pirms izskatīšanas Siguldas novada Domes sēdēs⁷. Administratīvajā un koordinējošajā līmenī par kultūras nozares attīstību novadā atbild **Siguldas novada pašvaldības iestāde „Siguldas novada Kultūras pārvalde”** (turpmāk tekstā – Kultūras pārvalde). Siguldas novada Domes struktūrshēma aplūkojama 5.attēlā 10.lappusē.

⁷ Saskaņā ar Siguldas novada pašvaldības nolikumu, pašvaldības iestādes „Siguldas novada Kultūras pārvalde” reglamentu, struktūrvienību reglamentiem.

5.attēls. Siguldas novada pašvaldības struktūra.

Saskaņā ar Siguldas novada pašvaldības iestādes „Siguldas novada Kultūras pārvalde” nolikumu, Kultūras pārvalde patstāvīgi un sadarbībā ar Kultūras ministriju, Valsts kultūras institūcijām, radošajām apvienībām, fondiem, nacionālajām kultūras biedrībām un citām ieinteresētajām organizācijām realizē pašvaldības funkcijas kultūrā Siguldas novadā.

Kultūras pārvaldes tiešā pakļautībā ir **struktūrvienības**:

- Siguldas novada Kultūras centrs;
- Siguldas pagasta Kultūras nams;
- Jūdažu Sabiedriskais centrs;
- Mores pagasta Tautas nams;
- Allažu pagasta Tautas nams;
- Siguldas koncertzāle „Baltais flīģelis”;
- Siguldas novada bibliotēka ar apakšstruktūrām:
 - Siguldas pagasta Centra bibliotēka;
 - Siguldas pagasta Jūdažu bibliotēka;
 - Mores pagasta bibliotēka;
 - Allažu pagasta bibliotēka.

Kultūras pārvalde tās struktūrvienībām darbojas kā administrējošais, koordinējošais un metodiskais centrs. Kultūras pārvaldes darbības mērķis ir attīstīt minētās struktūrvienības kā daudzfunkcionālas un kvalitatīvas kultūras un mūžizglītības pakalpojumu sniedzējas, kas dod ieguldījumu daudzveidīga un sabiedrības aktīvai līdzdalībai pieejama kultūras un mūžizglītības procesa veidošanā Siguldas novadā. Administratīvā un koordinējošā līmenī kultūras nozares attīstības plānošana Siguldas novadā tiek veikta Kultūras pārvaldei sadarbojoties arī ar citām Siguldas novada pašvaldības struktūrvienībām – Izglītības pārvaldi (t.sk. Mākslu skolu „Baltais Flīģelis”), Teritorijas attīstības pārvaldi, Sporta pārvaldi un pašvaldības aģentūru „Siguldas Attīstības aģentūra” – to kompetences ietvaros.

PRIVĀTĀ UN NEVALSTISKĀ SEKTORA INSTITŪCIJAS

Siguldas novadā darbojas arī privātā un nevalstiskā sektora kultūras institūcijas – biedrības un privātie uzņēmumi, kā arī reliģiskas organizācijas:

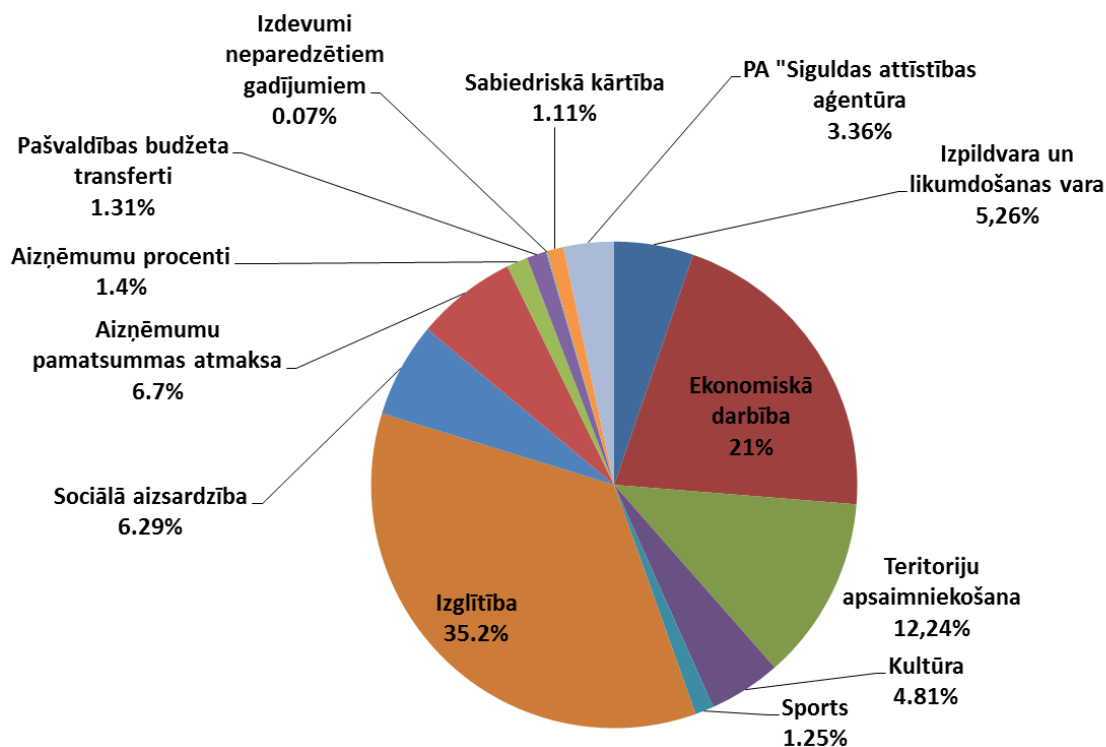
- Mores kauju muzejs – juridiskais statuss biedrība „Mores muzejs”;
- kultūras un mākslas telpa „Siguldas Tornis” – juridiskais statuss biedrība „Lili”;
- biedrība „Opermūzikas svētki”;
- kinoteātris „Kino Lora” – juridiskais statuss SIA „Kino Lora”;
- biedrība „Siguldas Mākslu serpentīns”;
- Siguldas Mākslu skolas „Baltais Flīģelis” atbalsta biedrība;
- Lienes Circenes kultūrizglītojošā biedrība;
- Krimuldas muižas vēsturiskais centrs – SIA Rehabilitācijas centrs „Krimulda”;
- kristīgās draudzes – Siguldas evaņģēliski luteriskā Svētā Jāņa draudze, Allažu evaņģēliski luteriskā draudze, Turaidas evaņģēliski luteriskā draudze, Siguldas Romas katoļu Siguldas draudze, Siguldas baptistu draudze, Baptistu draudze „Gaisma”, Septītās dienas adventistu Siguldas draudze, Svētā Apustuļa Andreja Pirmsauktā Siguldas pareizticīgo draudze, Evaņģēlisko kristiešu baznīcas „Jaunā paaudze” Siguldas draudze, Latvijas Jaunapustuliskās baznīcas Siguldas draudze;
- citas neformālās apvienības.

KULTŪRAS NOZARES FINANSIĀLAIS MEHĀNISMS SIGULDAS NOVADĀ

Finanšu resursi kultūras nozarei Siguldas novadā tiek piesaistīti gan no publiskā sektora (valsts, pašvaldība, Eiropas Savienība), gan privātā sektora (sponsori, ziedotāji, privātie fondi).

Pašvaldības finansējums kultūras nozarei tiek piešķirts pašvaldības dotāciju veidā, taču papildus ir iespēja piesaistīt finanšu resursu arī no valsts budžeta valsts mērķdotāciju veidā, kā arī piesaistīt valsts un starptautisko fondu finansējumu (Valsts Kultūrkapitāla fonds, Eiropas Savienības struktūrfondi un programmas u.c.). Paralēli sabiedriskā sektora finansējumam kultūras nozare piesaista arī finanšu resursus no privātā sektora – sponsoriem, ziedotājiem, fondiem.

2015.gadā Siguldas novada pašvaldības budžets bija 19 926 878 eiro. Lielākie izdevumi 2015.gada budžetā tika paredzēti izglītībai – 6 245 628 eiro, Siguldas Sporta kompleksa būvniecībai – 2 431 778 eiro (valsts mērķdotācija), Eiropas Savienības projektu īstenošanai – 143 671 eiro, kā arī līdzfinansējumam infrastruktūras objektu sakārtošanai – 101 199 eiro. **Kultūras nozarei** plānotais budžets 2015.gadā veidoja 1 089 360 eiro. Pašvaldības dotācija kultūras nozarei sastāda 4,81% no kopējā pašvaldības budžeta.

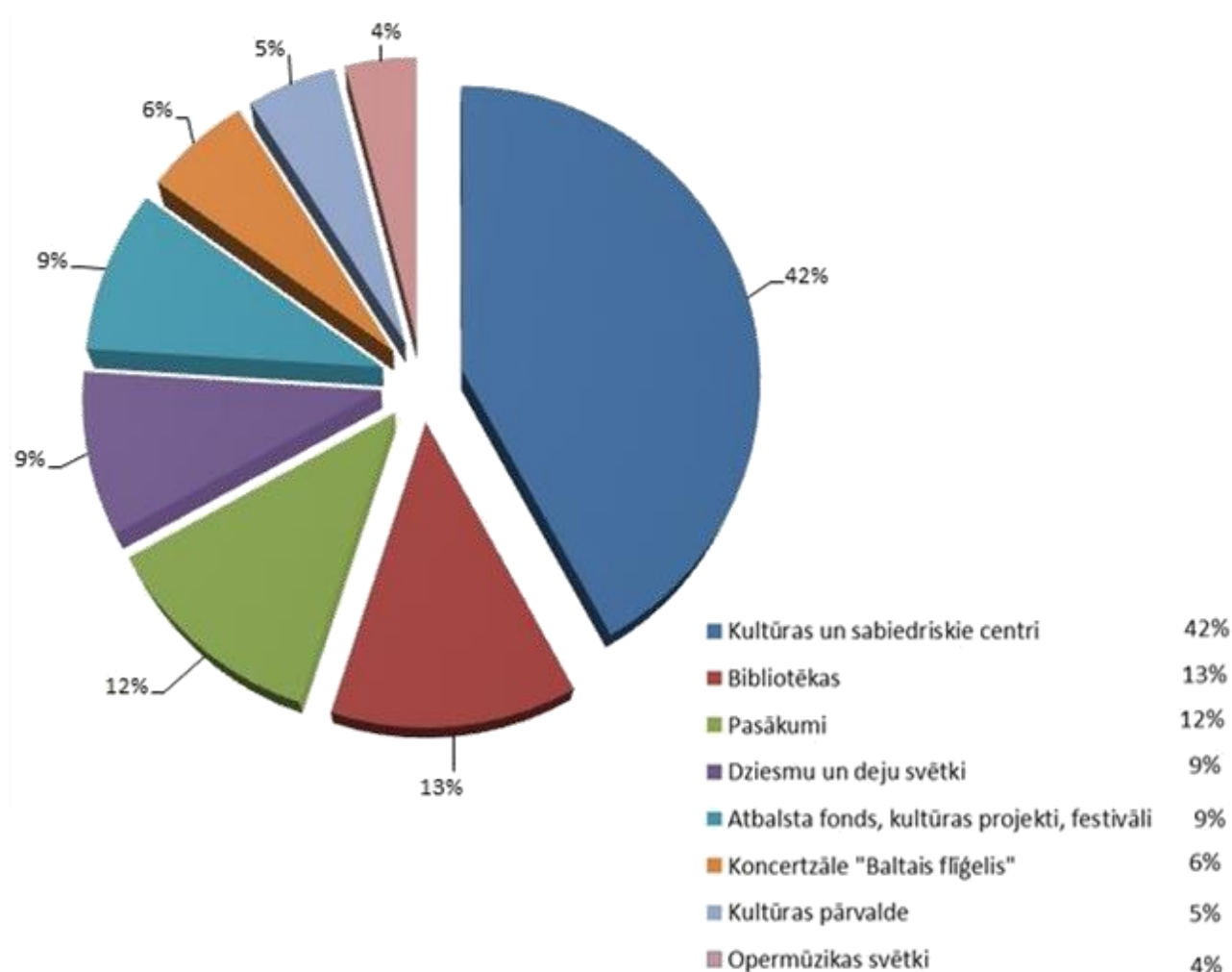

6.attēls. Budžeta izdevumu struktūra atbilstoši funkcijām 2015.gadā.

Pašvaldības finansējums Siguldas pils kompleksa attīstībai tiek iekļauts PA „Siguldas Attīstības aģentūra” un Siguldas novada pašvaldības budžetā, bet finansējums Mākslu skolai „Baltais Flīgelis” – izglītības budžetā.

KULTŪRAS NOZARES IZDEVUMU STRUKTŪRA

2015.gadā pašvaldības budžetā 61% no finansējuma paredzēti struktūrvienību (kultūras un sabiedrisko centru, bibliotēku, koncertzāles „Baltais flīgelis”) uzturēšanai un darbības nodrošināšanai, tai skaitā vietējas nozīmes pasākumu organizēšanai, 5% paredzēti administrēšanas izdevumiem, bet 34% – novada, valsts un starptautiskajiem kultūras pasākumiem un procesiem.

7.attēls. Kultūras nozares izdevumu struktūra.

Siguldas novadā ir trīs mehānismi **sabiedrības iniciatīvu atbalstam**:

- Siguldas novada Domes Izglītības un kultūras komitejas atbalsta fonds piešķir finansējumu neparedzētu izglītības un kultūras aktivitāšu atbalstam Siguldas novadā;
- vienu reizi pašvaldības budžeta kalendārajā gadā Siguldas novada kultūras projektu konkursā tiek piešķirts līdzfinansējums kultūras projektiem;
- vienu reizi pašvaldības budžeta kalendārajā gadā Siguldas novada festivālu atbalsta programmas konkursā tiek piešķirts līdzfinansējums festivāliem.⁸

⁸ Saskaņā ar Siguldas novada Kultūras un izglītības projektu finansēšanas nolikumu, Izglītības un kultūras komitejas atbalsta programmas nolikumu, Festivālu atbalsta programmas nolikumu.

KULTŪRAS APAKŠNOZARU RAKSTUROJUMS

Siguldas novadā pārstāvētas gandrīz visas valsts kultūrpolitikas dokumentos definētās kultūras apakšnozares un starpnozares. Novadu raksturo bagāta kultūrvide, ko veido kultūras mantojums, tradīcijas, kultūras infrastruktūra un institūcijas, profesionālās māksla, kultūrizglītības, muzeju un bibliotēku pakalpojumu pieejamība. Iedzīvotājiem tiek sniegtas iespējas iesaistīties mūžizglītības, tradicionālās kultūras un amatiermākslas procesos. Nodrošināta kultūras pakalpojumu pieejamība sabiedrībai un labvēlīgi apstākļi radošiem cilvēkiem, kultūras pakalpojumu sniedzējiem. Kultūra kļuvusi par nozīmīgu resursu novada ilgtspējīgā attīstībā un konkurētspējā.

KULTŪRAS PIEMINEKĻI

Novada bagātais un daudzveidīgais kultūrvēstures mantojums ir pazīstams arī ārpus Latvijas robežām. Unikālais kultūrvēstures resursu potenciāls ir viena no galvenajām priekšrocībām tūrisma attīstībai.

Novada teritorijā atrodas 44 valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi – kultūras mantojuma lielākā un vistiešāk uztveramā daļa:

- 29 valsts nozīmes valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi (1 pilsētbūvniecības, 7 arhitektūras, 8 mākslas, 13 arheoloģijas);
- 15 vietējās nozīmes valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi (12 arhitektūras, 3 arheoloģijas).

Siguldas pilsētā un tās tuvākajā apkārtnē koncentrēts ievērojams kultūrvēstures objektu kopums:

- **pilis un muižas:**
 - Turaidas viduslaiku pils un muiža ietilpst nacionālas nozīmes īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa **Turaidas muzejrezervāts** teritorijā un pieskaitāma pie lielākajām novada vērtībām. 42 ha lielā teritorija bagāta ar arheoloģijas, arhitektūras, vēstures un mākslas pieminekļiem. Vienuviet aplūkojamas vairākas ievērojamas kultūrvēsturiskas vietas – Turaidas viduslaiku pils, Turaidas evaņģēliski luteriskā baznīca, Baznīckalns ar piemiņas vietu Turaidas Rozei, Dainu kalns, Turaidas muižas komplekss. Līdzās ekspozīciju veidošanai tiek veicināta kultūrvides saglabāšana, ainavas kopšana un veidošana, organizētas aktivitātes apmeklētājiem;
 - **Livonijas ordeņa Siguldas pils un Siguldas Jaunā pils.** Līdz mūsdienām saglabāties viduslaiku pils konventa ēkas dienvidrietumu korpus ar gotiskām logailām un galveno vārtu torni. Siguldas Jaunā pils celta neogotikas stilā, saglabājusies viena no greznākajām apdarēm un lietišķās mākslas nacionālā stila interjeriem;
 - **Krimuldas muiža un viduslaiku pilsdrupas** Gaujas labajā krastā. Būvēta pēc klasicisma paraugiem pašā Gaujas senielejas malā. No muižas paveras brīnišķīgs skats uz senieleju un tās pretējo pusi – Siguldu. Muižas telpās darbojas rehabilitācijas centrs „Krimulda”. Krimuldas viduslaiku pils celta Rīgas domkapitula vajadzībām, līdz mūsdienām saglabāties neliels mūru fragments;
- **arheoloģijas pieminekļi:**
 - **Gūtmaņa ala** – lielākā sufozijas ala Baltijā, kas sākusi veidoties pirms 10 000 gadu, sena kulta vieta, vecākais tūrisma objekts Latvijā;
 - **Satezeles pilskalns** (Līvu kalns) – līdz 13.gadsimtam galvenais līvu nocietinājums;
 - **Vikmestes pilskalns** Vikmestes upītes labajā krastā, augstums – 26 metri;
 - **Rata kalns** – pilskalns Gaujas senkrastā virs Gūtmaņa alas, sena soda vieta;
 - **Kārļa kalns, Krusta kalns** – vecākā zināmā apdzīvotā vieta Siguldā;

- **kultūrvēsturiski arhitektūras objekti** (pēc Siguldas novada Teritorijas plānojuma 2012.–2024.gadam):
 - sabiedriskās un dzīvojamās ēkas Siguldā, Krišjāņa Valdemāra, Pils, Šveices, Ausekļa ielā, Laurenčos;
 - Siguldas evaņģēliski luteriskā baznīca, Turaidas evaņģēliski luteriskā baznīca;
- **pieminekļi** ievērojamiem notikumiem (Pirmā pasaules kara kapi, Lielā Stēla u.c.) un personībām (Kronvaldu Atim, Krišjānim Baronam, Rūdolfam Blaumanim, cilnis Olgai Kropotkinai);
- **vēsturiskas skatu vietas**:
 - Gleznotāju (Paradīzes) kalns – skats uz Gaujas senleju un 80 m zemāk esošo Gauju;
 - Ķeizarskats un Ķeizarkrēsls;
- **kultūrvēsturiski objekti ārpus Siguldas pilsētas**:
 - Siguldas pagastā – Vildogas pilskalns, Raganu katls, Nurmižu muižas apbūve u.c.;
 - Allažu pagastā – Černauskus akmens, Allažu evaņģēliski luteriskā baznīca, ūdensdzirnavu ēka, pieminekļi vēsturiskiem notikumiem un personām, Allažu šūnakmens laužu, Zviedru baznīcas drupas, Saknīšu–Atvasīšu senkapi, Allažu vecās kapsētas senkapi u.c.;
 - Mores pagastā – bijusī Kārtužu muiža ar parku un tai piegulošā apbūve, Mores kauju piemiņas parks, Akenstakas muiža.

Administratīvajā un koordinējošajā līmenī par kultūras pieminekļiem atbild Siguldas novada Teritorijas attīstības pārvalde, par Siguldas Jaunās pils attīstību – PA „Siguldas Attīstības aģentūra”. Par kultūras pieminekļu iesaisti kultūras aktuālajos procesos un kultūras aktivitāšu saturisko piepildījumu novadā atbild Siguldas novada pašvaldības iestāde „Siguldas novada Kultūras pārvalde”.

Siguldas pils komplekss – Siguldas Jaunā pils un Siguldas muižas centrs (daļa no Valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļa „Siguldas, Turaidas un Krimuldas vēsturisko centru komplekss” Valsts aizsardzības Nr.7445) – ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis Nr.8333 ar valsts nozīmes mākslas priekšmetiem nacionālā romantisma stilā un bagātīgu kompleksa būvvesturi (19.gs. kņaza Kropotkina muiža, 20.gs. 30-to gadu Latvijas Republikas Preses nams, Otrā pasaules kara vācu karaspēka štābs un Padomju gadu Vissavienības sirds un asinsvadu slimību sanatorija). Valsts nozīmes mākslas pieminekļi – intarsijas, panno, vitrāžas, lietišķās mākslas priekšmeti un citi objekti – ir neatņemama Siguldas Jaunās pils kā kultūrvēsturiskā mantojuma sastāvdaļa. No 1993.gada pils komplekss ir Siguldas novada pašvaldības īpašums, Jaunajā pilī no 1993.gada izvietota pašvaldības administrācija, notiek laulību ceremonijas un citi reprezentatīvi pasākumi.

Siguldas novada Attīstības programmas 2011.–2017.gadam pirmā stratēģiskā mērķa „Dzīves telpa ar kvalitatīvu sociālo infrastruktūru un pakalpojumiem, efektīvu satiksmes, publiskās telpas un vides infrastruktūru” uzdevums 1.15. „Uzlabot blīvi apdzīvotu vietu kvalitāti, plānot un veidot publisko telpu” paredz investīciju projektu „Valsts nozīmes kultūras pieminekļa Siguldas Jaunā pils renovācija” un „Siguldas pils kompleksa ēku renovācija, revitalizācija” īstenošanu, kā arī Siguldas pils kompleksa attīstības stratēģijas realizēšanu.

2013.gada 10.jūlijā apstiprinātā **Siguldas pils kompleksa attīstības stratēģija 2013.–2018.gadam** paredz kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas pasākumus un radošās uzņēmējdarbības attīstīšanu kompleksa teritorijā.

Siguldas pils komplekss ir starptautiskas nozīmes tūrisma maršrutu objekts, kas ir iekļauts vairāk nekā 40 tūrisma kompāniju piedāvātajos ceļojumu maršrutos. Pils kompleksā ietilpst šādas ēkas ar to plānotajām funkcijām nākotnē, saglabājot un izceļot to vēsturiskās un mākslinieciskās vērtības:

- Jaunā pils – reprezentācijas telpas, restorāns, vēsturiskas ekspozīcijas;

- Vasaras pils (ērbergis, dzeltenā māja) – Siguldas vēstures ekspozīcija, mākslas galerijas, izstāžu telpas, lasītava, mākslinieku darbnīcas;
- Koka dzīvojamā ēka – dabas izpētes un kopienas aktivitāšu centrs;
- Vannu māja – jaunu produktu attīstības centrs, eko rezidences;
- Galdniecība – amatnieku darbnīcas;
- Katlu māja – radošās darbnīcas;
- Stallis – dizaina un produktu attīstības centrs, attālināto darbavietu telpas, radošās uzņēmējdarbības darbnīcas;
- Dārznieka māja – mākslinieku rezidences;
- Brūzis – mākslinieka darbnīca.

Siguldas pils kompleksa attīstības stratēģija 2013.–2018.gadam nosaka pils kompleksa vides maiņu no slēgtas uz atvērtu, no atsevišķu ēku izmantošanas uz vienota kopuma izveidi, no pasīvas uz aktīvu vidi, no vietas, kurā pulcējas tikai vietējie iedzīvotāji vai caurceļo tūristi, uz vidi, kurā apzinātā un kvalitatīvi saglabātā kultūrvēsturiskā mantojumā veiksmīgi notiek vietējās sabiedrības integrācija ar viesiem, kā arī dažādu aktivitāšu un funkciju mijiedarbība, kopā veidojot unikālu vidi Latvijas un Eiropas kontekstā.

Secinājumi

Stratēģijas izstrādes darba grupu rezultātu apkopojums parāda, ka vidējā un ilgtermiņā jārisina jautājums par Siguldas novada unikālās kultūrvēsturiskās vides kā potenciālas telpas dažādām kultūras norisēm un aktivitātēm ilgtspējīgu attīstību. Prioritāri risināmie uzdevumi vidējā termiņā ir Siguldas pils kompleksa attīstības stratēģijas realizēšana un saturiskās koncepcijas izstrāde (Siguldas novada Kultūras pārvalde, PA „Siguldas Attīstības aģentūra”), investīciju projekta „Valsts nozīmes kultūras pieminekļa Siguldas Jaunā pils renovācija” un „Siguldas pils kompleksa ēku renovācija, revitalizācija” īstenošana (Siguldas novada pašvaldības Teritorijas attīstības pārvalde, PA „Siguldas Attīstības aģentūra”), tēlniecības objektu datubāzes izveidošana.

MUZEJI UN NOVADPĒTNIECĪBAS KRĀJUMU EKSPOZĪCIJAS

Siguldas novada teritorijā darbojas kultūras ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde „**Īpaši aizsargājamais kultūras piemineklis – Turaidas muzejrezervāts**”, kas ir viens no atpazīstamākajiem un populārākajiem muzejiem Latvijā, kā arī ir ļoti iecienīts tūrisma galamērķis vietējo un ārvalstu tūristu vidū. Ļoti bieži Siguldas pilsēta tiek asociēta tieši ar Turaidas muzejrezervātu un Gaujas senleju. Turaidas muzejrezervāts izveidots 1988.gadā uz Siguldas novadpētniecības muzeja bāzes, akreditēts uz 10 gadiem līdz 2024.gada 8.maijam. Muzeja darbībai nepieciešamie finanšu resursi tiek nodrošināti no valsts budžeta.

Kā norādīts muzejrezervāta 2014.gada pārskatā, gan apmeklētāju skaits, gan veiktais mediju monitorings liecina, ka Latvijā un ārvalstīs ir aktīva interese par Turaidas muzejrezervātu. 2014.gadā muzejrezervātu apmeklējuši 250 492 apmeklētāji no vairāk nekā 65 valstīm. Salīdzinot ar 2013.gadu apmeklētāju skaits pieaudzis par 7,12%.⁹

Muzejs piedāvā tematiskās ekspozīcijas un ekskursijas Turaidas pilskalna teritorijā dažādām mērķgrupām, ekskursiju maršrutus muzejrezervāta teritorijā, kā arī dažādas programmas kāzām un dzimšanas dienām. Muzeja ir iespējams saņemt tautas amata meistarų pakalpojumus. Sadarbībā ar Siguldas novada pašvaldību tradicionāli tiek organizēts pasākums „Saulgriežu svinības Turaidā”.

⁹ Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa Turaidas muzejrezervāts 2014.gada pārskats.

Mores pagastā darbojas **novadpētniecības krājuma ekspozīcija „Mores kauju muzejs”**, kas veidots kā kultūrvēstures, izglītības un tūrisma objekts. Tas atrodas vietā, kur Otrā pasaules kara laikā (1944.gadā no 26.septembra līdz 6.oktobrim) notika sīvas cīņas starp latviešu leģionāriem un padomju armijas karavīriem. Juridiski muzeju pārstāv biedrība „Mores muzejs”. Sadarbībā ar Karavīru biedrību un Latvijas virsnieku apvienību 2002.gadā noformēta pirmā ekspozīcija no priekšmetiem, kas atrasti kaujas laukā un dokumentētiem materiāliem par šo kara epizodi.

Mores kauju muzeja pirmajā stāvā var aplūkot kara tematikas ekspozīciju, otrā stāvā – senu mājsaimniecības priekšmetu un amatniecības ekspozīciju, bet brīvdabas ekspozīcijā aplūkojams tanks T-34. Ekspozīcijas teritorijā ir nojume, kamīns, vieta aktivitātēm un relaksācijai dabā.

Apskates objekti ekspozīcijā – Mores kauju makets, cīņu vietās atrastie ieroči, tanks T-34 un citas vēstures liecības, pagasta vēsturi raksturojoši priekšmeti, vietējo amatnieku suvenīri.

Mores pagastā ir izveidotas Mores kauju piemiņas vietas:

- kritušo Latviešu leģiona karavīru kapi;
- kritušo Padomju armijas karavīru kapi;
- Mores kauju piemiņas parks, kurā apskatāms piemiņas akmens, ierakumi, bunkuri, kaujas lauks, memoriālā plāksne.

Novadpētniecības krājuma ekspozīcija „Mores kauju muzejs” nav akreditēta, tomēr tā ieņem stabilu vietu Siguldas novada kultūrvidē, jo tajā apkopta vēsturiski nozīmīga informācija par Mores kaujām. Muzejs veic arī nozīmīgu izglītojošo darbu, iepazīstinot dažāda vecuma mērķauditoriju ar Mores kauju vēsturi un būtiskiem notikumiem Latvijā. Jau par tradīciju ir kļuvis Mores kauju atceres pasākumus, kuru katru gadu organizē Latvijas Virsnieku apvienība sadarbībā ar Siguldas novada pašvaldību un Latvijas Republikas Aizsardzības ministriju.

Siguldas pagasta iedzīvotājs Mihails Bobjoniševs 2007.gadā izveidoja **Veco datoru muzeju**, kas ir privāts krājums ar vairāk nekā 280 eksponātiem, kuri ražoti pagājušajā gadsimtā. Krājumam ir izveidots arī virtuālais muzejs interneta vietnē www.pchistory.lv.

Secinājumi

Pamatojoties uz Stratēģijas darba grupu rezultātu apkopojumu, tiek secināts: lai nodrošinātu muzeju darbību un aktivitātes novada teritorijā, ir jāturpina pašvaldības sadarbība ar Turaidas muzejrezervātu un biedrību „Mores muzejs”, jāveicina dažādu sadarbības projektu un/vai programmu izstrāde un īstenošana. Jāturpina sniegt atbalstu unikāliem sadarbības projektiem, kuros Siguldas novada pašvaldība ir finansiālais atbalstītājs – Mores kauju atcerai, pasākumiem Turaidas muzejrezervātā.

Stratēģijas izstrādes darba grupu rezultātu apkopojums rāda, ka vidējā un ilgtermiņā ir jārisina jautājums par novada kultūras un vēsturiskā mantojuma izpēti, kā arī apkopšanu Siguldas novadā aktuālo sabiedrības procesu kontekstā. Lai gan novadā aktīvi darbojas valsts un nevalstiskā sektora muzeji, tomēr netiek veikts sistemātisks darbs Siguldas novada kultūrvēsturiskā mantojuma apkopšanā un izpētē, jo Siguldas novadam nav sava novadpētniecības muzeja. Lai izzinātu un apkopotu novada vēsturi plašākā izpratnē, jāveicina novada vēsturiskā un kultūras mantojuma (materiālā un nemateriālā) izpēte un dokumentēšana.

BIBLIOTĒKAS

Publiskās bibliotēkas pakalpojumus Siguldas novadā nodrošina Siguldas novada bibliotēka, kura pārrauga četras struktūrvienības (filiālbibliotēkas):

- Siguldas pagasta Centra bibliotēku;
- Siguldas pagasta Jūdažu bibliotēku;
- Mores pagasta bibliotēku;
- Allažu pagasta bibliotēku.

Siguldas novada bibliotēka ir Siguldas novada pašvaldības iestādes „Siguldas novada Kultūras pārvalde” struktūrvienība. Kā norādīts Siguldas novada bibliotēkas attīstības plānā 2016.–2020.gadam, palielinoties iedzīvotāju skaitam apkalpojamajā teritorijā, visās novada bibliotēkās pieaug reģistrēto lietotāju skaits. Pēdējos gados ir palielinājies pieprasījums pēc tiem bibliotēkas pakalpojumiem, kas saistīti ar informācijas tehnoloģiju izmantošanu, pieaugusi bibliotēkas kā sabiedriskā centra nozīme.

Siguldas novada bibliotēku darba kvantitatīvie rādītāji¹⁰:

	2012.gads	2013.gads	2014.gads
Lietotāji	2502	2585	2913
Apmeklējums	48 212	70 766	70 882
No tiem virtuālie apmeklējumi	11 731	9 405	8 398
Izsniegums	50 712	49 437	70 469
Starpbibliotēku abonements (SBA)	364	484	633
Uzziņas	1001	1188	1039
Tematiskie pasākumi	81	76	68
Izstādes	206	164	154

Siguldas novada bibliotēka veic novada galvenās bibliotēkas funkcijas. Siguldas novada bibliotēkas darbinieki nodarbināti lietotāju apkalpošanā un vienlaikus iesaistās arī resursu veidošanā un automatizēto darba procesu nodrošināšanā un uzturēšanā.

Filiālbibliotēkas ir pagastu administratīvās teritorijas kultūras, izglītības, informācijas un sabiedrības saskarsmes centri. Tās sadarbībā ar vietējām vispārējās izglītības un pirmsskolas izglītības un kultūras iestādēm veicina pagasta vietējās kopienas attīstību un izglītību, nodrošina sabiedrības vajadzībām atbilstošus informatīvos pakalpojumus.

Siguldas pagasta Jūdažu bibliotēka atrodas Jūdažu Sabiedriskajā centrā. Bibliotēka ir Jūdažu ciema iedzīvotāju saietu vieta, kura ir aprīkota ar bibliotēkas vajadzībām piemērotu un mūsdienīgu aprīkojumu. Bibliotēka sadarbībā ar Jūdažu Sabiedrisko centru veic informatīvi izglītojošo un sociālo darbu. Jūdažu iedzīvotājiem tiek organizētas radošās darbnīcas, tikšanās ar sabiedrībā zināmiem cilvēkiem, grāmatu autoriem, māksliniekiem. Sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku tiek organizētas tematiskās izstādes.

¹⁰ Siguldas novada bibliotēkas attīstības plāns 2016.–2020.gadam.

Siguldas pagasta Centra bibliotēka atrodas Siguldas pagasta Kultūras namā. Liels darbs ieguldīts bibliotēkas krājuma sakārtošanā, kas veicinājis lasītāju skaita pieaugumu. Bibliotēka organizē kopīgus pasākumus ar Siguldas pagasta Kultūras namu. Bibliotēka ir UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas tīkla „Stāstu bibliotēka” dalībniece – veic vietējā kultūras mantojuma apzināšanu un stāstniecības popularizēšanu. Sadarbībā ar Jūdažu bibliotēku „Stāstu bibliotēkas” projekta laikā tiek rīkoti pasākumi, diskusijas, stāstu un atmiņu vakari vietējās vēstures izziņāšanai.

Mores pagasta bibliotēka atrodas Mores pagasta Tautas namā. Skolas tiešais tuvums ietekmē bibliotēkas apmeklētāju loku, līdz ar to bibliotēka kalpo kā brīvā laika pavadīšanas vieta daļai jauniešu pēc mācībām skolā. Bibliotēkā uzlabots telpu interjers. Šaurības dēļ bibliotēkas telpās nav iespējams nodarboties ar radošajām aktivitātēm. Bibliotēka aktīvi iesaistās vietējā pagasta dzīvē, sadarbojas ar Mores kauju muzeju. Sadarbībā ar Mores pagasta Tautas namu un Mores pamatskolu tiek organizēti dažādi kultūrizglītojoši pasākumi Mores pagasta iedzīvotājiem un viesiem.

Allažu pagasta bibliotēka atrodas vienā ēkā ar Allažu pagasta pārvaldi. Apmeklētāju ērtībai bibliotēkas darbalaiks un bibliotēkas aktivitātes pielāgotas vietējās sabiedrības interesēm. Bibliotēkas darbība īpaši pielāgota atsevišķām lietotāju grupām – pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem, pensionāru kopu un pagasta teritorijā esošajām trim sociālajām iestādēm.

Visās novada filiālbibliotēkās veikta telpu labiekārtošana, pakāpeniski nomainītas mēbeles, visas bibliotēkas aprīkotas ar mūsdienīgām tehnoloģijām, multifunkcionālo iekārtu. Filiālbibliotēkās veikta krājumu rekatalogizācija, no 2012.gada pakāpeniski ir ieviesta BIS ALISE, kas ļauj visām novada bibliotēkām darboties vienotā informācijas sistēmā. Elektroniskais kopkatalogs piedāvā iedzīvotājiem iespēju attālināti rezervēt grāmatas un citus dokumentus. Ieviesta Siguldas novada bibliotēku vienotā lasītāju karte, ar kuru novada iedzīvotāji var saņemt pakalpojumus ikvienā novada esošajā bibliotēkā, ir izstrādāts Siguldas novada bibliotēkas attīstības plāns 2016.–2020.gadam.

Siguldas novada pašvaldības interneta vietnē www.sigulda.lv regulāri tiek atspoguļota informācija par bibliotēku aktualitātēm. Ir izveidots sociālā tīkla *Twitter* lietotāja profils @siguldas_biblio, informācija pieejama arī portālā www.biblioteka.lv. Par pasākumiem bibliotēkās informācija tiek ievietota iepriekš minētajos informācijas resursos, bibliotēku informācijas stendos, kā arī mēnešrakstā „Siguldas Avīze” un pašvaldības bezmaksas informatīvajā izdevumā „Siguldas Novada Ziņas”.

Pamatojoties uz Siguldas novada Attīstības programmas 2011.–2017.gadam pirmā stratēģiskā mērķa „Dzīves telpa ar kvalitatīvu sociālo infrastruktūru un pakalpojumiem, efektīvu satiksmes, publiskās telpas un vides infrastruktūru” uzdevumu 1.9., plānots veikt pašvaldības ēkas pārbūvi Raiņa ielā 3 – pilsētas centrā esošās ēkas atjaunošanu, pielāgošanu pašvaldības funkciju veikšanai un bibliotēkas vajadzībām. Filiālbibliotēkās plānots pakāpeniski veikt datortehnikas nomaiņu. Pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai filiālbibliotēkās plānots iegādāties projektorus. Drošības apsvērumu dēļ nepieciešamas videonovērošanas kameras.

Secinājumi

Pamatojoties uz Stratēģijas darba grupu rezultātiem, tiek secināts, ka galvenie vidējā termiņā risināmie uzdevumi bibliotēku attīstības jomā Siguldas novadā saistīti ar bibliotēkas kā informācijas un sabiedriskā centra funkciju kvalitatīvu īstenošanu, veidojot bibliotēku par sabiedrisko un informācijas centru, kur novada iedzīvotājiem iespējams kvalitatīvi pavadīt laiku, izmantot interneta pakalpojumus, iespēju lasīt grāmatas un periodiku, apmeklēt bibliotēkas rīkotos pasākumus, kā arī izmantot biroja tehnikas pakalpojumus: kopēšanu, drukāšanu un iesiešanu. Realizējot bibliotēkas renovācijas projektu, jāplāno arī atbilstošu informācijas tehnoloģiju iekārtu iegādi.

Nepieciešams ieviest jaunākās paaudzes tehnoloģijas, iekārtas, kas nodrošina nododamo dokumentu atstāšanu ārpus bibliotēkas darbalaika, ieviest dokumentu saņemšanas/nodošanas pašapkalpošanās ierīci. Jāpilnveido informācijas pieejamība par bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem. Ja kultūras nozarei būtu atsevišķa interneta vietne, būtu iespēja ievietot plašāku un izsmelošāku informāciju.

KULTŪRIZGLĪTĪBA

Kultūrizglītību Siguldas novadā nodrošina Siguldas Mākslu skola „Baltais Flīgelis”, interešu izglītības pulciņi izglītības iestādēs un bērnu mākslinieciskie pulciņi Kultūras pārvaldes struktūrvienībās.

Siguldas Mākslu skola „Baltais Flīgelis” (turpmāk tekstā – Mākslu skola) – Siguldas novada pašvaldības dibināta izglītības iestāde, kas realizē profesionālās ievirzes un interešu izglītības programmas. Vēsturiski Siguldas bērnu mūzikas skola dibināta 1959.gadā, bet Siguldas Mākslas skola – 1994.gadā. Šajā laika periodā Mākslu skolu absolvējuši vairāk nekā 1000 absolventu un aptuveni 400 ir turpinājuši mūzikas vai mākslas izglītību vidusskolās un augstskolās.¹¹

Administratīvajā un koordinējošajā līmenī par Mākslu skolas darbību atbild Siguldas novada pašvaldības Izglītības pārvalde, taču Mākslu skola sadarbojas arī ar Siguldas novada pašvaldības iestādi „Siguldas novada Kultūras pārvalde”, kuras struktūrvienība Siguldas koncertzāle „Baltais flīgelis” atrodas vienā ēkā ar Mākslu skolu un ir būtisks infrastruktūras elements arī Mākslu skolas darbības nodrošināšanai.

Mākslu skolas darbs ir strukturēts 3 nodaļās – Mūzikas, Mākslas un Teātra. Kopumā skola realizē 17 profesionālās ievirzes izglītības programmas un 9 interešu izglītības programmas. Paralēli mācību programmu īstenošanai, Mākslu skola „Baltais Flīgelis” iesaistās starptautisku, valsts un novada mēroga pasākumu organizēšanā, regulāri piedalās novada, valsts un Eiropas izsludinātajos projektu konkursos. Tiek rīkoti dažāda satura un apjoma pedagogu, audzēkņu tematiskie koncerti, mākslas izstādes, radošās darbnīcas skolā, novada vispārīgizglītojošajās skolās, bērnudārzos u.c. Mākslu skolā darbojas vairāki interešu pulciņi un kolektīvi: jauniešu pūtēju orķestris „Sudrabskaņa”, Siguldas Jauniešu kamerorķestris, teātra studija, deju studija bērniem „Sidrabiņš”, deju studija jauniešiem „A-Zarts”, baleta studija, grupa „White band”, vokālā studija „Siguldiņa”, Siguldas saksofonu kvartets un mūzikas kolektīvs „Teachers band”, dizaina un mākslas studija jauniešiem un pieaugušajiem.

Ir nodibināta Mākslu skolas „Baltais Flīgelis” atbalsta biedrība, kas realizējusi vairākus projektus. Ir uzsākts darbs pie Mākslu skolas „Baltais flīgelis” darbības stratēģijas 2016.-2020.gadam izstrādes. Mākslu skolai ir sava mājaslapa, kas veicina informācijas pieejamību par tās darbību, piedāvātajiem pakalpojumiem un aktualitātēm

Siguldas novadā 2014./2015.gadā 16 **interesu izglītības pulciņos** ar kultūrizglītojošu raksturu bija iesaistīti 300 bērnu un jauniešu, tai skaitā ar vizuālās mākslas virzienu. Kultūras pārvaldes struktūrvienībās – trīs folkloru un vokālo mākslu kolektīvos – papildu izglītību apgūst 30 skolas vecuma bērni un jaunieši. Dziesmu svētku procesa nodrošināšanai pašvaldībā darbojas 11 skolu deju kolektīvi ar 752 dalībniekiem, astoņi kori ar 380 dalībniekiem, jauniešu pūtēju orķestris „Sudrabskaņa” un septiņi vokālie ansambļi ar 75 dalībniekiem. Divi kolektīvu vadītāji ir Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku virsvadītāji.

Secinājumi

Kultūras pārvaldei sadarbībā ar Izglītības pārvaldi un citām iesaistītajām institūcijām savas kompetences ietvaros jāturpina darbs pie kultūrizglītības attīstības nodrošināšanas novadā.

¹¹ Siguldas Mākslu skolas „Baltais Flīgelis” Pašvērtējuma ziņojums 2015”.

Novada izglītības iestādēs ir ļoti spēcīgi Dziesmu un deju svētku kolektīvi, kas nodrošina svētku procesu pēctecību visās paaudzēs. Bērnu un jauniešu kolektīvi ir resurss, kuru daudzveidīgāk jāiesaista dažādās kopīgās kultūras aktivitātēs.

Līdzšinējā darbība, iestrādes un sasniegumi ir priekšnoteikums tam, lai Siguldas Mākslu skolu "Baltais Flīgelis" veidotu par reģionālas nozīmes kultūrizglītības centru.

TRADICIONĀLĀ KULTŪRA UN AMATIERMĀKSĻA

2015.gadā novadā darbojās 30 **amatiermākslas kolektīvi**, no kuriem četras ir pašfinansētas nodarbību grupas, vairākas privātas vai sociālas ar amatiermākslu saistītas grupas, iesaistot vairāk nekā 550 novada iedzīvotāju. Kolektīvu darbības nodrošināšanu reglamentē noteikumi „Par Siguldas novada pašvaldības dibināto amatiermākslas kolektīvu darbības finansēšanu un to vadītāju, speciālistu un koncertmeistaru darba samaksu”. Saskaņā ar šiem noteikumiem tiek sniegts atbalsts kolektīvu vadītāju finansēšanai, iespēju robežās materiāli tehniskai bāzei, dalībai valsts nozīmes skatēs un pasākumos, starptautiskos konkursos, kā arī radošās jubilejas. Pašvaldība iespēju robežās atbalsta kolektīvu koncertdarbību, par prioritāti izvirzot Dziesmu un deju svētku procesa nodrošināšanu.

Lielākā daļa amatiermākslas kolektīvu darbojas novada kultūras centros. Visiem vadītājiem ir atbilstoša izglītība (vismaz 1.līmeņa profesionālā) attiecīgajā nozarē. 2013.gadā 15 amatiermākslas kolektīvu vadītāji un kultūras speciālisti apguva Latvijas Kultūras koledžas profesionālās pilnveides programmu „Menedžmenta un mārketinga pamati kultūras projektu attīstībai”.

Novadā darbojas pieci kori, pieci tautas deju kolektīvi, pūtēju orķestris, četri vokālie ansambļi, trīs tautas lietišķās mākslas studijas un divi rokdarbnieču pulciņi (senioru dāmu klubs „Madaras”, labdarības centrs „Pogotava”), trīs amatierteātri, folkloras kopa, bigbends, pūtēju ansamblis, trīs senioru deju kopas, kā arī četras netradicionālu deju grupas.

2014./2015.gada sezonā novada 30 amatiermākslas kolektīvi piedalījušies 65 vietējas nozīmes kultūras pasākumos, izveidojot septiņas jaunas programmas (jubilejas koncerti, kolektīva izstāde, jaunas izrādes, koncertprogrammas), 18 novada mēroga pasākumos, 11 pasākumos Pierīgas reģionā, 61 pasākumā Latvijā, 12 starptautiskos konkursos un festivālos Latvijā un ārvalstīs. Individuālas koncertprogrammas (atskaites koncertus) kolektīvi pārsvarā organizē savās jubilejas reizēs, izņemot A grupas kolektīvus, kuriem katru gadu ir atskaites koncerti.

Valsts mēroga skatēs 2014./2015.gada sezonā no 30 kolektīviem diviem (7%) piešķirti Augstākās pakāpes diplomi (jauniešu deju kolektīvam „Vizbulīte”, senioru deju kolektīvam „Sidrābdancis”), sešiem kolektīviem (20%) piešķirti I pakāpes diplomi, visas lietišķās mākslas studijas piedalās valsts mēroga izstādēs. Amatierteātri un vokālie ansambļi skatēs nepiedalījās administratīvu problēmu dēļ (skates nenotika). Pēc administratīvi teritoriālās reformas Pierīgas reģions ir sadrumstalots, skates jāveido kooperējoties, kas ne vienmēr tiek īstenots. Diskusijās ar kolektīvu vadītājiem ir izkristalizējies priekšlikums – Siguldu nepieciešams veidot kā profesionālās pilnveides un amatiermākslas koordinējošo centru apkārtnes novadiem.

Viens no jautājumiem, kas jārīcina vidējā termiņā, ir iedzīvotāju viedokļa izpēte par iesaistīšanās iespējām amatiermākslas kolektīvos un līdzdalības iespējām kultūras procesos Siguldas novadā, jo šādi pētījumi pēdējos gados nav veikti. Pētījumi, kas notikuši 2008.gadā un 2011.gadā Pilsētu spēles laikā, Ideju talkās, kā arī aptaujā par projekta „Rīga 2014” notikumiem, vairāk bijuši fokusēti uz kultūras patēriņu nevis līdzdalību. Tāpat jārīcina jautājums par informācijas pieejamības uzlabošanu par amatiermākslas un tradicionālās kultūras procesiem Siguldas novadā.

Apzināti Siguldas novada **amatnieki** un izveidota to datubāze. Realizēts pirmais sadarbības projekts ar Latvijas Mākslas akadēmiju „Radošā amatniecība”.

Būtisku ieguldījumu amatiermākslas attīstībā sniedz **amatnieki un radošie uzņēmēji** – novadā darbojas 48 tekstilizstrādājumu darinātājas (audējas, rokdarbnieces), senioru rokdarbnieču studijā – 20 dalībnieces. Citas pārstāvētās jomas: juvelierizstrādājumi (tostarp autentisku baltu rotu un oriģināla dizaina rotu darinātāji), koka amatniecība (rotallietas, koka suvenīri un interjera lietas), metālkalumi, ādas apstrāde lietišķos priekšmetos un suvenīros, stikla suvenīru izgatavošana, tradicionālo Siguldas spieķu darināšana, papīra suvenīru un rotu darināšana. Vairāki amatnieki piedāvā sava aroda demonstrējumus (rotas, ādas apstrāde, spieķi, papīrmākslas priekšmeti). Ar amatniecības apguvi un radošo sociālo uzņēmējdarbību nodarbojas biedrība „Cerību spārni”, ar radošo uzņēmējdarbību nodarbojas šādi uzņēmumi: „Baltu rotas”, „Koka varde”, „Ādas artelis”, „Spieķu darbnīca”, „Viktora vēstules”, Elmāra Gaigalnieka Smilšu mākslas galerija, „Dzintaru darbnīca”.

Secinājumi

Pamatojoties uz Stratēģijas darba grupu rezultātiem, secināts: lai veicinātu sabiedrības iesaistīšanos amatiermākslas un tradicionālās kultūras procesos, būtu jāveic Siguldas novada iedzīvotāju viedokļa izpēte par turpmākām iesaistīšanās iespējām, jāturpina sniegt atbalsts amatiermākslas kolektīvu darbībai, kā arī jāatbalsta amatnieku un radošo uzņēmēju iniciatīvu projekti. Lai veicinātu iedzīvotāju līdzdalību kultūras procesos un aktivizētu amatiermākslas kolektīvu darbību, darba grupu diskusijās akceptēts priekšlikums atjaunot Siguldas novada Dziesmu svētkus, 2018.gadā tos iekļaujot Latvijas simtgades pasākumu programmā. Ir izveidojušies priekšnosacījumi un vidējā termiņā jāīsteno iecere Siguldu veidot kā amatiermākslas darbības koordinējošo centru apkārtnes novadiem. Jāuzlabo informācijas pieejamība par amatiermākslas kolektīvu darbību un tradicionālās kultūras procesiem novadā.

KULTŪRAS UN SABIEDRISKIE CENTRI

Siguldas novadā darbojas pieci kultūras un sabiedriskie centri, kas administratīvi ir Siguldas novada **Kultūras pārvaldes struktūrvienības**:

- Siguldas novada Kultūras centrs;
- Siguldas pagasta Kultūras nams;
- Jūdažu Sabiedriskais centrs;
- Mores pagasta Tautas nams;
- Allažu pagasta Tautas nams.

Kultūras pārvalde darbojas kā administrējošais, koordinējošais un metodiskais centrs novada kultūras un sabiedriskajiem centriem. Saskaņā ar nolikumu Kultūras pārvaldes darbības mērķis ir attīstīt tās struktūrvienības kā daudzfunkcionālas un kvalitatīvas kultūras un mūžizglītības pakalpojumu sniedzējas, kas dod ieguldījumu daudzveidīga un sabiedrības aktīvai līdzdalībai pieejama kultūras un mūžizglītības procesa veidošanā Siguldas novadā.

SIGULDAS NOVADA KULTŪRAS CENTRS

Siguldas novada Kultūras centrs (turpmāk – Kultūras centrs) atrodas pilsētas centrā, tajā darbojas 15 amatiermākslas un brīvā laika kolektīvi, pilsētas iedzīvotājiem tiek piedāvāts kvalitatīvs kultūras pakalpojumu klāsts, kas vērsts uz dažādām mērķauditorijām.

Kultūras centrs aktīvi līdzdarbojas Siguldas novada lielo pasākumu organizēšanā. Tradicionālie pasākumi, ko organizē Kultūras centrs, ir Lāčplēša diena, Goda diena 18.novembrī, Ziemassvētku egles iedegšana, Jaungada sagaidīšana, „Līgo nakts Siguldā”, „Liendienas Siguldā”, Ziemas festivāls, Novada svētki (noslēguma koncerts), tematiskie gadatirgi un izstādes.

Kultūras centrā darbojas 15 amatiermākslas kolektīvi un divas pašfinansētas nodarbību grupas.

Kolektīvs	Dalībnieku skaits ¹²
Jauniešu koris „Atvars”	38
Jauktais koris „Spārni”	43
Sieviešu koris „Teiksma”	32
Senioru jauktais koris „Gāle”	20
Vidējās paaudzes deju kolektīvs „Siguldietis”	27
Senioru deju kolektīvs „Sidrabdancis”	30
Senioru deju kopa „Sniegaroze”	17
Folkloras kopa „Senleja”	30
Bigbends „Sigulda”	22
Siguldas Tautas teātris	24
Tautas lietišķās mākslas studija „Sigulda”	16
Alīdas Lindes lietišķās mākslas studija	18
Senioru sieviešu vokālais ansamblis „Melodija”	10
Vīru vokālais ansamblis „Saltavots”	8
Bērnu folkloras kopa „Senlejiņa”	12

Būtiskākā problēma, kas šobrīd apgrūtina Kultūras centra darbību, ir ēkas, iekārtu, tehniskā nodrošinājuma nolietojums, neatbilstība mūsdienu prasībām. Tas negatīvi ietekmē arī Kultūras centra reputāciju (ēkas, telpu estētiskais stāvoklis, inventāra nolietojums), pasākumu kvalitāti un apmeklētību.

Lai veicinātu Siguldas novada kultūras nozares attīstību, kvalitatīvas kultūrvides veidošanu un mūsdienu prasībām atbilstošu kultūras pakalpojumu piedāvājumu iedzīvotājiem, saskaņā ar Siguldas novada 2011.gada 9.martā apstiprināto pašvaldības attīstības plānošanas dokumentu „Siguldas novada Attīstības programma 2011.–2017.gadam” (pirmā stratēģiskā mērķa „Dzīves telpa ar kvalitatīvu sociālo infrastruktūru un pakalpojumiem, efektīvu satiksmes, publiskās telpas un vides infrastruktūru” uzdevums 1.9.) paredzēts īstenot investīciju projektu „Siguldas novada Kultūras centra atjaunošana,

¹² Dati uz 01.10.2015.

energoefektivitātes paaugstināšana un teritorijas labiekārtošana". Ja izdosies piesaistīt ES līdzfinansējumu, plānots līdz 2017.gada vidum veikt Kultūras centra atjaunošanu, labiekārtošanu un aprīkojuma modernizēšanu.

Lai nodrošinātu maksimāli efektīvu Kultūras centra darbību pēc atjaunošanas, papildus būtu nepieciešams veikt situācijas analīzi un iedzīvotāju viedokļa izpēti par Kultūras centra sniegtajiem pakalpojumiem, izstrādājot atjaunotā Kultūras centra darbības saturisko koncepciju, ņemot vērā arī pārējo novada kultūras institūciju darbības specifiku un piedāvāto kultūras pakalpojumu klāstu. Jāuzlabo informācijas pieejamība par Kultūras centra darbību un piedāvātajiem pakalpojumiem.

SIGULDAS PAGASTA KULTŪRAS NAMS

Siguldas pagasta Kultūras nams (turpmāk – Kultūras nams) nodrošina kultūras pakalpojumu pieejamību Siguldas pagasta iedzīvotājiem. Kultūras namā darbojas deviņi amatiermākslas un brīvā laika kolektīvi, Kultūras nams iesaistās arī novada pasākumu organizēšanā. Tradicionālie pasākumi, ko organizē Kultūras nams, ir talantu konkurss „Sev un saviem draugiem”, Bērņības svētki, Senioru diena, tautas tērpu darināšanas un lietišķās mākslas apguves process, lekciju cikli par iedzīvotājiem aktuālām tēmām, izstādes un amatiermākslas kolektīvu koncerti.

Kultūras namā darbojas septiņi amatiermākslas kolektīvi un divas pašfinansētas nodarbību grupas.

Kolektīvs	Dalībnieku skaits ¹³
Jauktais koris „Sigulda”	25
Jauniešu deju kolektīvs „Vizbulīte”	30
Pūtēju orķestris	22
Pūtēju ansamblis „Sigulda”	14
Tautas lietišķās mākslas studija „Vīgrieze”	19
Senioru deju kopa „Preilene”	16
Bērnu vokālā grupa „Zibsnis”	16

Ar novada pašvaldības atbalstu 2010.gadā tika izremontēta Kultūras nama lielā zāle, 2015.gadā tika atjaunots skatuves grīdas un lielās zāles grīdas segums, kas pozitīvi ietekmēja Kultūras nama darbību. Kultūras nama telpas ir pieprasītas/tiek nomātas dažādu pasākumu organizēšanai. Kultūras nams ir pieejams cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Iespējams organizēt arī mūžizglītības pasākums (seminārus, kursus), jo ir tam nepieciešamās tehnoloģijas (pieejams jauns portatīvais dators un projektor). 2012.gadā tika īstenots projekts „Akustiskās sistēmas iegāde Siguldas novada iedzīvotāju sabiedrisko aktivitāšu realizēšanai”, bet 2013.gadā tika īstenots projekts „Siguldas pagasta Kultūras nama skatuves apgaismojuma iegāde Siguldas novada iedzīvotāju sabiedrisko aktivitāšu realizēšanai”, kas dod lielākas iespējas mūsdienīgai pasākumu organizēšanai.

Siguldas pagastā notiek cieša sadarbība starp Kultūras namu un Siguldas pagasta Centra bibliotēku, jo abas institūcijas atrodas vienā ēkā. Sadarbībā ar bibliotēkas vadītāju top kopīgi veidoti pasākumi un

¹³ Dati uz 01.10.2015.

pieejamie bibliotēkas tehnoloģiju resursi nodrošina iedzīvotāju informēšanu par notiekošajiem pasākumiem Siguldas pagastā un novadā.

Vidējā termiņā Kultūras namā jāveic infrastruktūras uzlabošanas pasākumi, kā arī jārisina jautājums par autotransporta nodrošināšanas iespējām apmeklētāju nokļūšanai uz/no pasākumiem. Kultūras nama telpām nepieciešams remonts (pagrabu, vestibulu, kāpņu telpas), lai tās atbilstu mūsdienu prasībām un būtu pielāgotas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, kā arī iegūtu papildu platību iestādes darbībai.

Patlaban Kultūras namā strādā pieci pastāvīgie darbinieki, no kuriem trīs ir tehniskais personāls. Lai nodrošinātu kvalitatīvu Kultūras nama funkciju izpildi, jāuzlabo pakalpojumu nodrošinājums pasākumu organizēšanas jomā (režija, gaismošana, mākslinieciskais noformējums u.c.), ko varētu risināt, izstrādājot efektīvu kultūras institūciju sadarbības un pārvaldība modeli Siguldas novadā.

Lai uzlabotu Kultūras nama darbību nākotnē, būtu jāveic iedzīvotāju aptauja par Kultūras nama piedāvāto pakalpojumu kvalitāti un iedzīvotāju vēlmēm Kultūras nama darbība uzlabošanai, kā arī jārisina infrastruktūras sakārtošanas jautājumi, lai nodrošinātu kvalitatīvu kultūras pakalpojumu pieejamību un līdzdalības iespējas vietējās kopienas iedzīvotājiem. Jāuzlabo informācijas pieejamība par Kultūras nama darbību un piedāvātajiem pakalpojumiem.

JŪDAŽU SABIEDRISKAIS CENTRS

Jūdažu Sabiedriskais centrs (turpmāk – Sabiedriskais centrs) apvieno iedzīvotājiem nozīmīgas pakalpojumu iestādes – bibliotēku, pasta nodaļu, interneta pieejas punktu, telpu mācībām un pasākumiem. Sabiedriskais centrs piedalās arī novada kultūras pasākumu organizēšanā, kā arī tradicionālo svētku veidošanā vietējiem iedzīvotājiem. Sabiedriskais centrs ir pieejams cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, atrodas sakārtotā, labiekārtotā vidē (Jūdažu parks, bērnu rotaļu laukums, āra treniņi). Tas, ka visas institūcijas atrodas vienā ēkā, veicina vietējo iedzīvotāju informēšanu par norisēm, jo Jūdažu pasta nodaļas apmeklētājiem pieejama informācija par pasākumiem Sabiedriskajā centrā un bibliotēkā. Bibliotēkā ir pieejama multifunkcionāla iekārta (krāsainais kopētājs, printeris, skeneris), kas tiek izmantots arī Sabiedriskā centra vajadzībām. Tradicionāli pasākumi, ko organizē Sabiedriskais centrs, ir Lieldienu svinēšana, atjaunojot tradicionālo prasmju apguvi, tematiskie vakari bērniem un jauniešiem. 2016.gadā Sabiedriskajā centrā desmit mēnešu garumā tiek īstenots amatniecības projekts „Seno tradīciju diena”.

Pie vidējā un ilgtermiņā risināmiem jautājumiem jāmin vairāki nepieciešamie infrastruktūras un tehniskā aprīkojuma uzlabojumi – jārisina jautājums par autotransporta nodrošināšanas iespējām apmeklētāju nokļūšanai uz/no pasākumiem. Pagasta teritorijā nepieciešams uzstādīt ceļu norādes uz Sabiedriskā centru, kā arī videonovērošanas kameras, jo bieži tiek demolēta Sabiedriskā centra teritorija. Mūžizglītības pasākumu organizēšanai nepieciešams mūsdienīgs tehniskais aprīkojums.

Lai nodrošinātu kvalitatīvu Sabiedriskā centra funkciju izpildi, būtu vēlams cilvēkresursu kapacitātes stiprināšana, jo Sabiedriskā centra vadītāja vienlaikus pilda arī bibliotēkas vadītājas pienākumus. Jāveic vietējo iedzīvotāju aptauja par Sabiedriskā centra sniegtajiem pakalpojumiem, lai noskaidrotu dažādu mērķauditorijas segmentu vēlmes un ierosinājumus, prioritāri domājot par pasākumiem jauniešu auditorijas piesaistei. Sadarbībā ar Siguldas novada pašvaldības Izglītības pārvaldi jāstrādā pie interešu pulciņu izveides Sabiedriskajā centrā. Būtu nepieciešams darbinieks, kas izveidotu Bērnu un jauniešu centru, dodot iespēju jauniešiem kvalitatīvi pavadīt brīvo laiku. Jāuzlabo informācijas pieejamība par Sabiedriskā centra darbību un piedāvātajiem pakalpojumiem.

MORES PAGASTA TAUTAS NAMS

Mores pagasta Tautas nams (turpmāk – Tautas nams) nodrošina kultūras pakalpojumu pieejamību Mores pagasta iedzīvotājiem. Tautas namā darbojas trīs amatiermākslas kolektīvi, dodot cilvēkiem iespēju pilnveidoties, pašapliecināties. Tautas nams iesaistās arī novada pasākumu organizēšanā, organizē tradicionālos un valsts svētkus pagasta iedzīvotājiem. Tautas namam izveidojusies ļoti laba sadarbība ar skolu un tās pedagogiem un Mores kauju muzeju. Tradicionāli pasākumi, ko organizē Tautas nams, ir Teātra diena, Vasaras saulgriežu pasākums, vasaras pasākums „Satiksimies Morē!”, tradicionālā Ziemas deju diena „Piparkūku valsis”, kā arī novada pašvaldības darbinieku radošās tikšanās.

Mores pagasta Tautas namā darbojas trīs amatiermākslas kolektīvi.

Kolektīvs	Dalībnieku skaits ¹⁴
Mores amatierteātris „Oga”	9
Sieviešu vokālais ansamblis „Ceriņi”	8
Senioru dāmu deju grupa „Dāmītes”	16

Pie vidējā un ilgtermiņā risināmiem jautājumiem jāmin vairāki nepieciešamie infrastruktūras un tehniskā aprīkojuma uzlabojumi – jārisina jautājums par autotransporta nodrošināšanas iespējām apmeklētāju nokļūšanai uz/no pasākumiem. Papildus nepieciešams izveidot administratīvās un tehniskās telpas, jārisina jautājums par Tautas nama zāles noslogotības samazināšanu, jo to izmanto arī Mores pamatskolas sporta stundu vajadzībām, bojājot zāles sienas. Nepieciešama jauna, mūsdienīga skatuves apgaismošanas iekārta, lai nodrošinātu kvalitatīvu pasākumu norisi.

Tautas namā strādā divi darbinieki. Lai nodrošinātu kvalitatīvu Tautas nama funkciju izpildi, jāuzlabo pakalpojumu nodrošinājums pasākumu organizēšanas jomā (skaņošana, gaismošana, mākslinieciskais noformējums u.c.), ko varētu risināt, izstrādājot efektīvu kultūras institūciju sadarbības un pārvaldība modeli Siguldas novadā. Lai nodrošinātu kultūras pakalpojumu klāstu visām mērķauditorijām, jādoma par pasākumiem jauniešu mērķauditorijai, jo patlaban vairāk tiek strādāts uz bērnu un vidējās paaudzes auditoriju. Nākotnē varētu tikt veidota sadarbība ar **Mores amatu māju**, kuru iecerēts veidot kā jauniešu izglītības un arī pieaugušo mūžizglītības centru. Jāuzlabo informācijas pieejamība par Tautas nama darbību un piedāvātajiem pakalpojumiem.

ALLAŽU PAGASTA TAUTAS NAMS

Allažu pagasta Tautas nams (turpmāk – Tautas nams) nodrošina kultūras pakalpojumu pieejamību Allažu pagasta iedzīvotājiem. Tautas namā darbojas pieci amatiermākslas un brīvā laika kolektīvi, Tautas nams iesaistās arī novada pasākumu organizēšanā, veidojot tradicionālos un valsts svētkus pagasta iedzīvotājiem. Tautas nams ir uzskatāms par Allažu kopienas centru, kolektīvi, kas tajā darbojas, pārstāv dažādus žanrus un ir ar spēcīgām tradīcijām. Ir brīvdabas pasākumu iespējas – apkārtnē, dabas vidē pārtop par brīvdabas norišu centru. Notiek tēlniecības dienas, ir potenciāls mūsdienīgai mākslai lauku vidē. Tradicionāli pasākumi, ko organizē Tautas nams, ir deju kolektīvu sadancis, vokālo ansambļu festivāls „Rudens elēģija” Allažu evaņģēliski luteriskajā baznīcā, Ražas svētki, Lieldienu un Līgo svinēšana.

¹⁴ Dati uz 01.10.2015.

Allažu pagasta Tautas namā darbojas pieci amatiermākslas kolektīvi.

Kolektīvs	Dalībnieku skaits ¹⁵
Jauniešu deju kolektīvs „Ķīmenīte”	22
Vidējās paaudzes deju kolektīvs „Ķīmelītis”	24
Sieviešu vokālais ansamblis „Liepavots”	10
Amatierteātris „Aka”	15
Bērnu folkloras kopa „Tiptaiņi”	8

Būtiskākais vidējā un ilgtermiņā risināmais jautājums ir infrastruktūras sakārtošana – Tautas nams atrodas vecā pirmskara ēkā ārpus pagasta centra, ēkai nepieciešama renovācija. Pēdējos gados ir atjaunota tikai zāles grīda un iegādāta jauna apgaismošanas tehnika. Jāuzlabo informācijas pieejamība par Tautas nama darbību un piedāvātajiem pakalpojumiem.

Secinājumi

Rezumējot darba grupu apkopoto informāciju, tiek secināts, ka kultūras centru darbības jomā nepieciešams risinājums šādiem problēmjautājumiem:

- infrastruktūras un tehniskā aprīkojuma sakārtošana un modernizēšana;
- vienotas novada kultūras un sabiedrisko centru darbības koncepcijas izstrāde, ietverot rīcības visu novada kultūras centru sabalansētai attīstībai, izceļot katras institūcijas unikalitāti un specifisko darbības nišu novadā;
- jāizstrādā efektīvs novada kultūras institūciju sadarbības un pārvaldības modelis;
- jāuzlabo informācijas pieejamība par bibliotēku, kultūras un sabiedrisko centru darbību un piedāvātajiem pakalpojumiem;
- jārisina jautājums par autotransporta nodrošināšanas iespējām apmeklētāju nokļūšanai uz/no pasākumiem;
- papildus nepieciešams veikt situācijas izpēti un analīzi, kā arī dzīvotāju aptauju, lai noskaidrotu iedzīvotāju vēlmes un ierosinājumus kultūras un sabiedrisko centru darbības jomā (gan kultūras pakalpojumu piedāvājuma kontekstā, gan sabiedrības iesaistīšanās aspektā).

¹⁵ Dati uz 01.10.2015.

PROFESIONĀLĀ MĀKSLA

Siguldas novadā tiek veidoti labvēlīgi apstākļi profesionālās mākslas (mūzika, teātris, kino, vizuālā māksla u.c.) pakalpojumu pieejamībai novada iedzīvotājiem. Sigulda Latvijā ir atpazīstama kā vairāku spilgtu mūziku notikumu un festivālu mājvieta (Starptautiskie Siguldas Opermūzikas svētki, koncertzāles „Baltais flīģelis” rīkote pasākumi, Blūza svētki un citi). Sigulda ir viena no Latvijas novadu pilsētām, kurā pastāvīgi darbojas kinoteātris (SIA „Kino Lora”).

MŪZIKA

Siguldas **koncertzāle „Baltais flīģelis”** darbību uzsāka 2001.gadā, un radošās darbības rezultātā ilgus gadus ir viena no iecienītākajām koncertzālēm Latvijā, kuras kvalitāti ir novērtējuši gan profesionālie mūziķi, gan lielā koncertu apmeklētāju auditorija. Koncertzālei ir savs patstāvīgs apmeklētāju loks, uz koncertiem bieži brauc apmeklētāji arī no citām Latvijas pilsētām un novadiem. Koncertzāles tiešie konkurenti ir reģionālās koncertzāles Latvijā, kā arī Rīgas koncertzāles, kas orientējas uz līdzīgu mērķauditoriju. Pēc Siguldas novada Kultūras centra renovācijas, kvalitatīvus koncertus būs iespējams rīkot arī Kultūras centrā, tādēļ nākotnē jāmeklē risinājumi abu institūciju darbības sabalansēšanai.

Kvalitatīvus mūzikas koncertus piedāvā arī Siguldas Mākslu skola „Baltais flīģelis”. Piesaistot novada pašvaldības, valsts un starptautisku fondu atbalstu, Mākslu skola veiksmīgi organizē valsts un starptautiskus mūzikas, teātra, vizuālās mākslas pasākumus, daļa Mākslu skolas pedagogu paši sekmīgi darbojas kā izpildītājmākslinieki.

Vasaras sezonā Siguldas novada iedzīvotāji un viesi labprāt apmeklē **koncertus un festivālus, kas norisinās ārpus telpām** – Livonijas ordeņa Siguldas pils estrādē un Siguldas pils kompleksā. Nozīmīgs profesionālās mūzikas pasākums, kas katru gadu notiek Siguldā un ir populārs ne tikai Latvijā, bet atpazīts arī ārvalstīs, ir Starptautiskie Siguldas Opermūzikas svētki. Siguldiešu vidū iecienīts un plaši apmeklēts ir bezmaksas koncertu cikls „Muzikālās brokastis”, kas katru jūlija svētdienu notiek Siguldas Jaunās pils dārzā.

Novadā darbojas arī dažādu žanru populārās, laikmetīgās un eksperimentālās **mūzikas grupas**: „Dzelzs vilks”, „Tutti Frutti”, „Vēja radītie”, „Flora”, „Kārķu blūzs”, „Novadnieki”, „Neon Saturdays”, „Elkupe” un citi. Pašvaldība atbalsta atsevišķu mūzikas projektu īstenošanu, piemēram, grupas „Gūtmans” darbību.

Arī Siguldas novada Kultūras centrs piedāvā dažādu žanru profesionālu mūziķu koncertus. Atšķirībā no koncertzāles „Baltais flīģelis”, kas vairāk specializējas akadēmiskās mūzikas koncertu organizēšanā, Kultūras centrā notiek populārās mūzikas koncerti.

Koncertus organizē arī kristīgās draudzes novada dievnamos: Siguldas evaņģēliski luteriskajā baznīcā, Siguldas Romas katoļu baznīcā, Turaidas evaņģēliski luteriskajā baznīcā. Ļoti aktīva publisko koncertu vieta ir Allažu evaņģēliski luteriskā baznīca, kurai ir sava pastāvīgā klausītāju auditorija.

TEĀTRIS

Siguldas novadā teātra nozare pārstāvēta ar amatierteātru darbību, bet novada iedzīvotājiem tiek piedāvātas arī profesionālas izrādes bērnu auditorijai un kamerizrādes. Profesionālo teātru viesizrāžu piedāvājums varētu būt viens no Siguldas novada Kultūra centra darbības virzieniem pēc renovācijas projekta īstenošanas. Ņemot vērā galvaspilsētas Rīgas tuvumu, pastāv iespēja, ka Siguldas novada iedzīvotāji labprātāk izvēlētos apmeklēt izrādes Rīgā, tomēr citu pilsētu (Ventspils, Valmiera) pieredze liecina, ka pieprasījums ir arī pēc izrādēm ārpus Rīgas. Laikā līdz Kultūras centra renovācijai, būtu jāveic

iedzīvotāju aptauja par kultūras pakalpojumu pieprasījumu, iekļaujot tajā arī jautājumu par profesionālo teātru izbraukuma izrāžu nodrošināšanu.

Siguldas Mākslu skolā "Baltais Flīgelis" jau 5 gadus darbojas Teātra studija bērniem un jauniešiem no 10 līdz 18 gadiem, kur audzēkņi izkopj prasmes aktiermeistarībā un runas mākslā, katru gadu uzvedot 2–3 izrādes. 2013.gadā skola radīja Latvijā unikālu profesionālās ievirzes izglītības programmu "Teātra māksla", kur jaunieši paralēli vidusskolai 3 gadu laikā pilnveido prasmes teātra mākslā, iegūstot vidējo izglītību teātra jomā. Skola ir iedibinājusi Jauniešu teātra festivālu "Laimes lācis", kas 2016.gadā jau trešo reizi norisināsies Siguldā.

2015.gadā ir noslēgts nodomu protokols ar Latvijas Kultūras akadēmiju par sadarbību vairākās jomās, to skaitā kopprojektu veidošanu skatuves mākslās un metodisko atbalstu profesionālās ievirzes programmām teātrī un dejā, kā arī pedagogu profesionālo pilnveidi.

KINO

Kino pakalpojumus novadā nodrošina **kinoteātris „Kino Lora”**, kas ir privāts uzņēmums. Kinoteātris atrodas Siguldas tirdzniecības centra „Šokolāde” telpās. Kinoteātra mazajā zālē ir 35 vietas, bet lielajā – 50. Kinoteātris „Kino Lora” piedāvā tādu pašu filmu repertuāru kā Rīgas daudzzāļu kinoteātri.

Siguldas novada **Kultūras centra kinozālē** vidēji divas reizes gadā (pavasaris, rudens) notiek Latvijas un Eiropas kino nekomerciālā kinofilmu demonstrēšana, tikšanās ar filmu radošajām grupām, aktieriem, tādējādi padarot kino pieejamu dažādām interešu un iedzīvotāju mērķgrupām (zema biļešu cena, atrašanās vieta – pilsētas centrā).

VIZUĀLĀ MĀKSLA

Siguldas novadā apzināti vairāk nekā 30 mākslinieki un aktivizēta viņu darbība. Ar pašvaldības atbalstu notiek ikgadējā izstāde Mākslas dienās, mākslinieku izglītošana pieredzes braucienos, plenēros, mākslinieku plenēri (gan vietēja mēroga, gan starptautiski), tiek sniegts atbalsts mākslinieku profesionālai darbībai. Apkopotie Siguldas novada amatnieki iekļauti jaunizveidotā datubāzē.

Realizēts pirmais Siguldas amatnieku sadarbības projekts ar Latvijas Mākslas akadēmiju „Radošā amatniecība”, noslēgts nodomu protokols pašvaldībai ar Latvijas Mākslas akadēmiju turpmākai sadarbībai.

Pie nozares problēmām jāmin tas, ka profesionālajai mākslai nav mērķtiecīgi virzīta kopīga menedžmenta, nav novada izstāžu zāles, tādējādi process balstīts uz atsevišķu institūciju un speciālistu iniciatīvu. Siguldas novada Kultūras centrs nodrošina tikai atsevišķas izstādes, jo zāle, kurā notiek izstāžu darbība, tiek izmantota pamatdarbības nodrošināšanai – nodarbībām un pasākumiem. Siguldas pagasta Kultūras nams un Jūdažu Sabiedriskais centrs nodrošina regulāru izstāžu piedāvājumu, vairāk orientējoties uz amatieru mākslu.

Būtisku pienesumu vizuālās mākslas attīstībai Siguldas novadā varētu sniegt Siguldas pils kompleksa attīstības stratēģijas 2013.–2018.gadam īstenošana, kas paredz izveidot mākslas galerijas, izstāžu telpas, mākslinieku un amatnieku darbnīcu, radošo darbnīcu, mākslinieku rezidenču, dizaina un produktu attīstības centru Siguldas pils kompleksa teritorijā.

Aktīvi vizuālās mākslas jomā darbojas Mākslu skola „Baltais Flīgelis”, kur katru mēnesi tiek izstādītas labāko Latvijas mākslinieku gleznas un darbi, atklāšanās viesojas izstāžu autori. Mākslu skolas pedagogi paralēli pedagoģiskajam darbam veic arī radošo darbību, tiek organizētas izstādes, semināri, plenēri.

Popularizējot novadnieku – izcilu mākslinieku – daiļradi, novadā tiek organizēti dažādi pasākumi:

- ikgadējā Tēlniecības diena, kuru organizē Allažu pamatskola sadarbībā ar Allažu pagasta Tautas namu, kas popularizē Teodora Zaļkalna mantojumu. 2015.gadā atbalstīts projekts par Mākslas telpas paplašināšanu un radošās nometnes rīkošanu pie Allažu pagasta Tautas nama;
- ekspozīcijas, atsevišķas izstādes, plenēri – popularizē Zigurda Zuzes mantojumu.

Siguldā darbojas kultūras un mākslas telpa „Siguldas Tornis”, kas organizē augstvērtīgas profesionālās mākslas izstādes. Vizuālās mākslas jomā darbojas arī tādas nevalstiskā sektora organizācijas kā Elmāra Gaigalniņa Smilšu galerija, ādas mākslas darbnīca „Ādas artelis”, papīrmākslas darbnīca „Viktora vēstules”.

Laikmetīgās mākslas tendences Siguldā tika realizētas 2014.gadā festivālā „Survival Kit”. Šo sadarbību jāturpina attīstīt, sasaistot ar ieceri veidot pasākumu piedāvājumu rudenī, kad Siguldā vizuālās mākslas zīmē tiek organizēts festivāls „Mākslas rudens”. Ir uzsāktas sarunas ar Latvijas Kultūras akadēmiju par kopīgiem projektiem dizaina un radošo industriju jomā.

LITERATŪRA UN IZDEVĒJDARBĪBA

Literatūras nozare galvenokārt tiek pārstāvēta Dzejas dienu pasākumos, kā arī bibliotēku darbības kontekstā. Siguldas pils kompleksa attīstības stratēģijas 2013.–2018.gadam ietvaros plānots veidot dzejas salonu Vasaras pilī. Līdzšinējos gados pašvaldība ir atbalstījusi arī grāmatu izdošanu, kas dokumentē Siguldas novada kultūrvēsturiskās vērtības. Turpmāk plānots līdzfinansēt poligrāfiskos izdevumus, izmantojot Kultūras projektu konkursu.

Secinājumi

Lai veicinātu profesionālās mākslas pieejamību un attīstību Siguldas novadā, jāīsteno plānotie investīciju projekti, jāizstrādā Siguldas novada Kultūras centra, koncertzāles „Baltais flīģelis”, Siguldas pils kompleksa attīstības saturiskā koncepcija, jāturpina atbalstīt novada mākslinieku un radošo organizāciju iniciatīvas un projekti, jāsniedz atbalsts literatūras nozarei un grāmatu izdošanai, kas dokumentē novada kultūrvēsturiskās vērtības. Būtisks profesionālās mākslas attīstības virziens ir koncertzāles „Baltais flīģelis” unikalitātes pilnveidošana un attīstības koncepcijas izstrāde, Mākslu skolas „Baltais flīģelis” funkciju nodrošināšana, kā arī sadarbības aktivizēšana ar dažādu jomu profesionālajiem māksliniekiem, mākslu augstskolām un institūcijām, iesaistot novada, valsts un starptautiska līmeņa kultūras projektu īstenošanā un novada kultūras procesos.

KULTŪRAS PASĀKUMI

Galvenais kultūras pasākumu programmas veidotājs Sigulda novadā ir Siguldas novada pašvaldības iestāde „Siguldas novada Kultūras pārvalde” un tās struktūrvienības. Paralēli valsts svētku un tradicionālo pasākumu organizēšanai pilsētā un pagastos, notiek aktīvs darbs arī mūžizglītības jomā, kā arī dažādu novada, valsts un starptautiska mēroga pasākumu organizēšanā. Festivālu atbalsta programmas ietvaros Siguldas novadā tiek veidota sadarbība arī ar ārējiem kultūras operatoriem. Nozīmīgu ieguldījumu novada atpazīstamībā sniedz Starptautiskie Siguldas Opermūzikas svētki, festivāls „Ad Lucem”, Ziemas festivāls, izglītojošais projekts „Muzikālās brokastis”. Atzinību guvuši arī Siguldas Novada svētki, projekts „Alternatīvais flīģelis” un citi.

Aktīvi pasākumu organizēšanā darbojas arī **Siguldas Mākslu skola „Baltais Flīgelis”**. Mākslu skolas nozīmīgākie organizētie pasākumi: starptautiskais jauno mūziķu konkurss „Sigulda”, starptautiskie latviešu jauno mūziķu meistarkursi, Lūcijas Garūtas jauno pianistu konkurss, Latvijas saksofonu ansambļu konkurss „Sigulda skan”, bērnu vokālo ansambļu festivāls „Mēs dziedam Siguldai”, Rūķu darbnīcas, jauniešu teātra festivāls „Laimes lācis”, Starptautiskā dejas diena, Starpdisciplinārā nedēļa Ziemas festivāla ietvaros, dažādi koncerti.

Arī **novada bibliotēkās** notiek dažāda veida pasākumi – tikšanās ar autoriem un tematiskās izstādes. Plašāks pasākums ārpus bibliotēkām ir Dzejas dienu notikumi Siguldas novadā. Pasākumu organizēšanas jomā darbojas arī **Turaidas muzejrezervāts**. Papildus ekspozīcijai un muzejpedagoģiskajām programmām tiek piedāvātas ikgadējās konferences, pasākums „Maijas diena” (veltījums Turaidas Rozes leģendai), Muzeju nakts, Saulgriežu svinības, tradīciju svinēšana Meteņos, Lieldienās, Mārtiņos, akcija „Satiec savu meistarū” un citas aktivitātes. No nevalstiskā sektora organizācijām jāmin arī **Mores kauju muzejs**, kas ik gadus piedalās Muzeju nakts pasākumos un organizē Mores kauju piemiņas pasākumu.

Siguldas novada pašvaldība INTERREG IVC programmas ietvaros 2014.gadā īstenoja projektu „Pasākumu ietekme uz kultūrvēsturisko mantojumu” (ZEN). Tā kā daudzi novadā organizētie pasākumi norisinās brīvā dabā, ārpus kultūras institūciju telpām, nākotnē nepieciešams izveidot materiāltechnisko bāzi kultūras pasākumu mobilitātei un kultūras telpas paplašināšanai, lai pilnvērtīgi varētu apgūt visas iespējas, ko piedāvā Siguldas novada unikālā kultūrvide un dabas mantojums.

Būtisks pienesums Siguldas novada kultūras dzīvei un novada kultūras atpazīstamības veicināšanai bija **projekts „Eiropas kultūras galvaspilsēta 2014”**, kurā Sigulda piedalījās kā oficiālā partnerpilsēta 2014.gada Eiropas kultūras galvaspilsētai Rīgai. Projekts kopumā sniedzis iespēju uzlabot Siguldas tēlu, veicinājis tūrisma, ieviesis jaunas kultūras tradīcijas. Projekta laikā Siguldai bija iespēja stiprināt sadarbību un dialogu kultūrā gan starpnozaru, gan starpinstitūciju, gan starptautiskā jomā. Ir uzlabots koordinācijas darbs starp kultūras iestādēm, savukārt nevalstiskajām organizācijām tika rasta iespēja gūt atbalstu ideju īstenošanai un sabiedrības līdzdalības veicināšanai. Liels uzsvars 2014.gadā tika likts uz starptautisku projektu īstenošanu, iesaistot ārvalstu radošās personības un māksliniekus. Nozīmīgs notikums bija Eiropas mazo pilsētu savienības „Douzelage” konference ar 26 valstu pārstāvniecību, projekta „Aktīvi pilsoņi stiprākai Eiropai” pasākums Siguldā ar piecu valstu pārstāvniecību, Pasaules jauno mūziķu meistarkursi un Starptautiskais emaljas mākslas plenērs, kā arī TENSO (Eiropas profesionālo koru) nometne.

Iedzīvotāju aptaujas datu analīze liecina, ka vislielākā siguldiešu interese par programmas „Rīga 2014” pasākumiem Siguldā ir bijusi par Ziemas festivālu, Dabas koncertzāli un Starptautiskajiem Siguldas Opermūzikas svētkiem. Savukārt, analizējot pasākumus kopumā, vislielākā viesu interese bijusi par Opermūzikas svētkiem, Vasaras saulgriežiem un festivālu bērniem „Izlaidums Brīnumskapi”. Eiropas kultūras galvaspilsētas partnera statuss ir palīdzējis veidot Siguldas tēlu, piešķirot lielāku uzticamību un atpazīstamību. Šo pieredzi būtu jāizmanto arī turpmāk, plānojot kultūras nozares attīstību.

Pēdējos gados pieaudzis Siguldas novada nevalstisko organizāciju skaits, kas darbojas kultūras jomā (pamatā gan līdzekļu piesaistes nolūkā). Vairāku projektu laikā nodrošināta **iedzīvotāju līdzdalība kultūras procesos un uzlabota brīvprātīgo kustība**. Šis ir viens no darbības virzieniem, kas mērķtiecīgi attīstāms arī turpmāk.

Ar Izglītības un kultūras projektu atbalsta finansējumu ik gadus tiek īstenotas vairākas iedzīvotāju iniciatīvas: 2014.gadā biedrība „Siguldas Mākslu serpentīns” rīkoja izstādi „Pārceltu”, Mākslu skolas „Baltais Flīgelis” atbalsta biedrība organizēja Baltijas valstu Pūtēju orķestru festivālu, papīrmākslas darbnīca „Viktora vēstules” īstenoja sabiedrības līdzdalības projektu „Siguldas līgava”, mākslinieks Raits

Lai nodrošinātu sabalansētu kultūras pasākumu piedāvājumu katrā no četriem gadalaikiem, nepieciešama ciešāka sadarbība starp kultūras institūcijām pasākumu plānošanā, kā arī ciešāka sadarbība starp kultūras, tūrisma, sporta un izglītības nozarēm, veidojot pasākumu piedāvājumu Siguldas novadā.

Viens no vidējā termiņā veicamiem pasākumiem būtu sabiedrības viedokļa izpēte par kultūras pasākumu apmeklētību un kultūras pakalpojumu pieprasījumu Siguldas novadā. Veidojot kultūras pasākumu programmu, jāizvērtē to konkurētspēja reģionālā mērogā un unikalitāte. Jāizveido statistikas veidošanas sistēma kultūras pasākumu un dalības kultūras procesos.

SVID ANALĪZE

Stiprās puses

- Dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma unikalitāte, atpazīstamība nacionālā un starptautiskā mērogā.
- Plānotā investīciju piesaiste trīs kultūras nozares infrastruktūras projektiem „Siguldas novada Attīstības programmas 2011.–2017.gadam” ietvaros.
- Sabalansēts, daudzveidīgs kultūras institūciju tīkls un kultūras norišu piedāvājums novadā.
- Aktīvi, kvalitatīvi amatiermākslas un brīvā laikā kolektīvi.
- Radošas un aktīvas nevalstiskā sektora kultūras institūcijas.
- Valsts un starptautiskā mērogā atpazīstami kultūras notikumi un kultūras institūcijas – Starptautiskie Siguldas Opermūzikas svētki, koncertzāle „Baltais flīgelis” un citas.
- Aktīvi funkcionējoša tūrisma infrastruktūra, iesakņojies tēls – Siguldas kā tūrisma centrs, kas veicina kultūras produkta pieprasījumu novadā.
- Attīstīta ziemas sporta infrastruktūra un pasākumi, kas veicina kopīgu projektu iniciēšanu sporta un kultūras jomā.
- Iedzīvotāju skaita pieaugums novadā, kas veicina kultūras patēriņu, līdzdalību kultūras procesos.
- Siguldas līdzdalība projektā „Eiropas kultūras galvaspilsēta 2014”, kas pozitīvi ietekmējusi novada kultūras norišu un infrastruktūras atpazīstamību.
- Labvēlīgi priekšnosacījumi četru kultūras gadalaiku koncepta attīstībai – idejiski noformulētai Siguldas novada kultūras pakalpojumu piedāvājuma unikalitātei/zīmolam.
- Izstrādāta Siguldas novada bibliotēkas darbības stratēģija, apstiprināta Siguldas pils kompleksa attīstības stratēģija 2013.–2018.gadam.

Vājās puses

- Līdz šim nav bijusi izstrādāta vienota kultūras nozares attīstības stratēģija.
- Nepietiekama starpnozaru institūciju sadarbība kultūras, tūrisma, sporta un izglītības nozaru starpā.
- Vairāku kultūras infrastruktūras objektu un institūciju (ēku, materiālo, tehnisko un tehnoloģisko resursu) neatbilstība vēlamajiem standartiem, ne visas kultūras institūcijas ir pieejamas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.
- Nav izstrādāta kultūras un sabiedrisko centru vienota darbības koncepcija.
- Nav izstrādāta koncertzāles „Baltais flīgelis” attīstības koncepcija.
- Nav izstrādāts vienots novada kultūras institūciju un pasākumu mārketinga plāns, ko varētu integrēt kopīgajā novada mārketinga stratēģijā.
- Pieejamā informācija par kultūras norisēm novada mājaslapā ir sadrumstalota, nepilnīga.
- Pēdējā laikā nav veiktas nozari aptverošas iedzīvotāju aptaujas un pētījumi par kultūras pakalpojumu pieejamību, kvalitāti, pieprasījumu, iesaistīšanās iespējām.
- Netiek pilnvērtīgi izmantotas brīvprātīgo palīgu piesaistes iespējas pasākumu organizēšanā, kas varētu būt viens no sabiedrības līdzdalības aktivizēšanas instrumentiem.
- Nepietiekama kultūras pasākumu piedāvājuma konkurētspēja reģionālā, valsts un starptautiskā mērogā.

Iespējas

- Esošo kultūras infrastruktūras objektu infrastruktūras sakārtošana un attīstība, piesaistot Eiropas Savienības struktūrfondu, kā arī valsts, pašvaldības un privāto finansējumu.
- Kultūras institūciju tehnisko un tehnoloģiju resursu modernizēšana, izmantojot Eiropas Savienības un nacionālos finanšu instrumentus.
- Plašākas ārējās mērķauditorijas piesaiste, ņemot vērā izdevīgo Siguldas novada ģeogrāfisko novietojumu.
- Kultūras pakalpojumu klāsta pilnveidošana, atbilstoši pieprasījumam ieviešot jaunus kultūras produktus dažādiem mērķauditorijas segmentiem.
- Četru kultūras gadalaiku koncepcijas attīstīšana.
- Siguldas novada kultūras piedāvājuma popularizēšana Latvijā un ārvalstīs.
- Cilvēkresursu/nozares speciālistu piesaiste dažādu projektu īstenošanai.
- Finanšu resursu avotu dažādošana kultūras projektu īstenošanai.
- Kultūras pasākumu mārketinga novada, valsts un starptautiskā mērogā.
- Sabiedrības līdzdalības sekmēšana kultūras procesā.
- Sadarbības aktivizēšana starp valsts, pašvaldības un nevalstiskā sektora institūcijām.
- Starpdisciplināru projektu izstrāde un ieviešana.
- Kultūras infrastruktūras iznomāšana nevalstiskajam sektoram kultūras procesa aktivizēšanai un dažādošanai.

Draudi

- Dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma stāvokļa pasliktināšanās nepārvaramas varas, neapzinīgas darbības vai finanšu resursu trūkuma ietekmē.
- Eiropas Savienības un nacionālo atbalsta instrumentu finansējuma samazināšanās vai nepiešķiršana kultūras projektu īstenošanai.
- Konkurences palielināšanās starp Vidzemes pilsētām, attīstot līdzīgu kultūras un tūrisma produktu piedāvājumu, bet nevienlīdzīgi saņemot valsts dotācijas.
- Pašvaldības budžeta nepietiekamība, lai nodrošinātu nozares projektu attīstību.
- Kultūras pakalpojumu nesamērīgs nodrošinājums Siguldas pilsētā un novada lauku teritorijās.
- Rīgas pilsētas kā kultūras centra tuvums, iedzīvotāju izvēle apmeklēt līdzīgus kultūras pasākumus galvaspilsētā.
- Iedzīvotāju intereses samazināšanās par kultūras pakalpojumiem, cita brīvā laika pavadīšanas alternatīvu izvēle.
- Finansējuma samazinājums kultūrp politikas īstenošanai Eiropas Savienības, nacionālajā un pašvaldības līmenī.
- Kvalificētu cilvēkresursu trūkums kultūras nozarē, iedzīvotāju „aizplūšana” uz Rīgu.

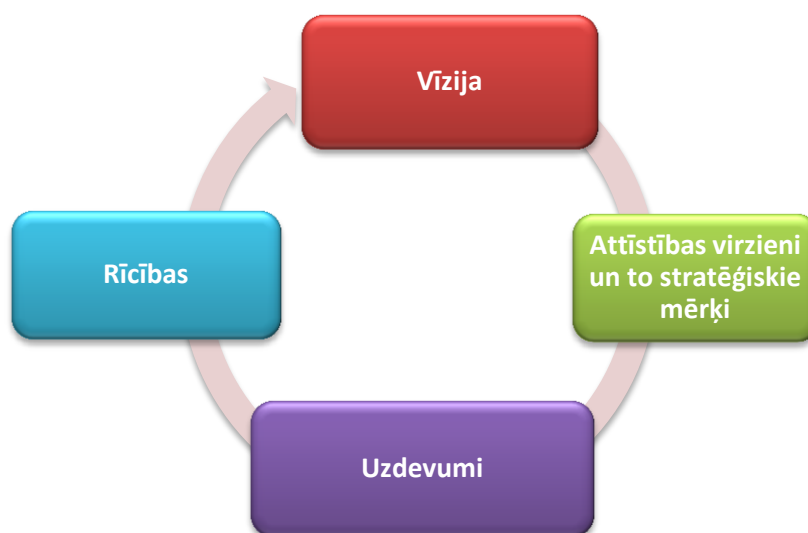
STRATĒGISKĀ DAĻA

STRATĒGISKĀS DAĻAS STRUKTŪRA

Siguldas novada Kultūras nozares attīstības stratēģijas 2016.–2020.gadam **Stratēģiskajā daļā** ir definēta kultūras nozares vīzija, attīstības virzieni, to stratēģiskie mērķi, un izvirzīti **uzdevumi** to īstenošanai.

Konkrētu pasākumu (rīcību) kopums un finansējuma plāns noteikto uzdevumu īstenošanai iekļauts **Rīcības plānā**.

Stratēģiskā daļa izstrādāta, ņemot vērā spēkā esošos augstāka līmeņa un novada pašvaldības attīstības plānošanas dokumentu „Siguldas novada Attīstības programma 2011.–2017.gadam”, esošās situācijas analīzi, kā arī aptauju un darba drupu atzinumus. Kultūras nozares stratēģija un rīcības plāns, kuri ir detalizētāki un konkrētāki, salīdzinot ar Siguldas novada Attīstības programmu, ir instrumenti kopējo novada attīstības stratēģisko mērķu un uzdevumu realizācijai.

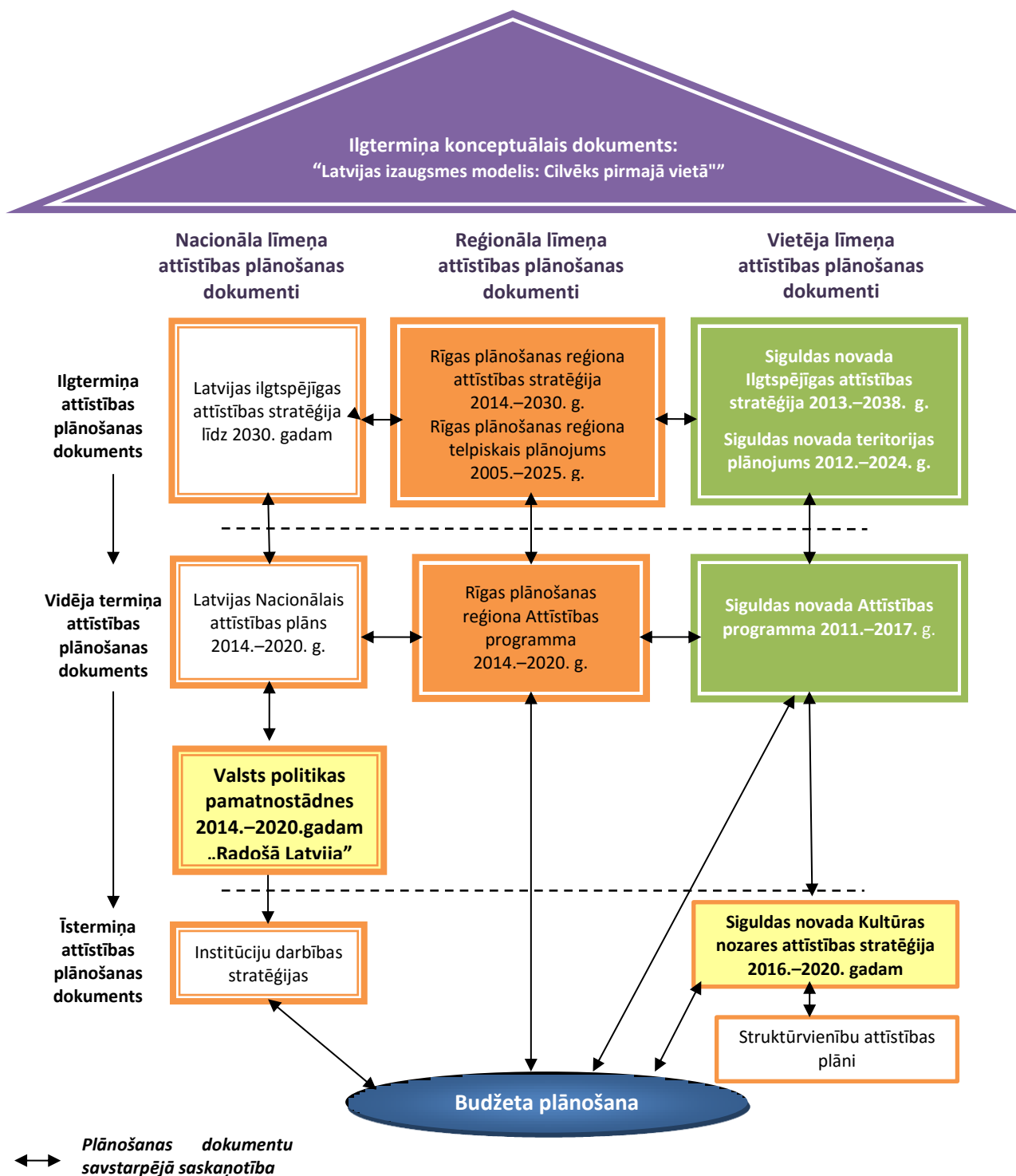
8.attēls. Stratēģiskās daļas struktūra.

Vīzija – lakonisks ilgtermiņa nākotnes redzējums, kas vienlaikus parāda Siguldas novada kultūras nozares unikālās vērtības.

Attīstības virzienu stratēģiskie mērķi – koncentrēti politisku uzstādījumu kopumi vēlamajām situācijas pārmaiņām plānošanas periodā un kalpo par pamatu veicamo darbību (uzdevumu) identificēšanai.

Uzdevumi izvirzīti mērķu īstenošanai, ņemot vērā integrētās pieejas dimensijas (telpiskā, tematiskā, laika) un nodrošinot savstarpēji papildinoša un kompleksa atbalsta mehānisma izveidi.

Siguldas novada Kultūras nozares attīstības stratēģijas 2016.–2020.gadam **Stratēģiskā daļa** izstrādāta, ņemot vērā spēkā esošos nacionālā līmeņa un novada pašvaldības attīstības plānošanas dokumentus, kuru hierarhija un sistēma aplūkojama 37.lappusē 9.attēlā. **Siguldas novada pašvaldības plānošanas dokumenti** ir hierarhisks dokumentu kopums, kas saskaņā ar valsts normatīvajiem aktiem nodrošinās efektīvu plānošanas ieviešanas sistēmu un pāreju no stratēģiska līmeņa uz rīcību līmeni nacionālajā un vietējo pašvaldību institūcijās.

9.attēls. Plānošanas dokumentu hierarhija.

Novada nozaru stratēģijas (tai skaitā Siguldas novada Kultūras nozares attīstības stratēģija 2016.–2020.gadam), koncepcijas un rīcības plāni, kas ir detalizētāki, konkrētāki un realizējami laikā, ir viens no instrumentiem novada attīstības stratēģisko mērķu un uzdevumu realizācijai.

10.attēls. Siguldas novada pašvaldības plānošanas dokumentu hierarhija.

Sasaistē ar valsts kultūrpolitikas plānošanas dokumentiem kultūras nozares politikas plānošanas kontekstā hierarhiski augstākais vidēja termiņa plānošanas dokuments ir **valsts politikas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam „Radošā Latvija”**, kurā noteiktas prioritātes un mērķi kultūras nozares attīstības veicināšanai (skat. 5.attēlu).

Valsts kultūrpolitikas pamatnostādnēs 2014.–2020.gadam „Radošā Latvija” (turpmāk – Pamatnostādnes) noteikts šāds pamatnostādņu **vīrsmērķis**:

„Latvija – zeme ar bagātu un koptu kultūras mantojumu, vitālu un daudzveidīgu kultūras dzīvi, radošiem cilvēkiem, konkurētspējīgām radošajām industrijām un augšupejošu dzīves kvalitāti ikvienam”.

Pamatnostādnēs definētā politikas mērķa sasniegšanai noteiktās **prioritātes**:

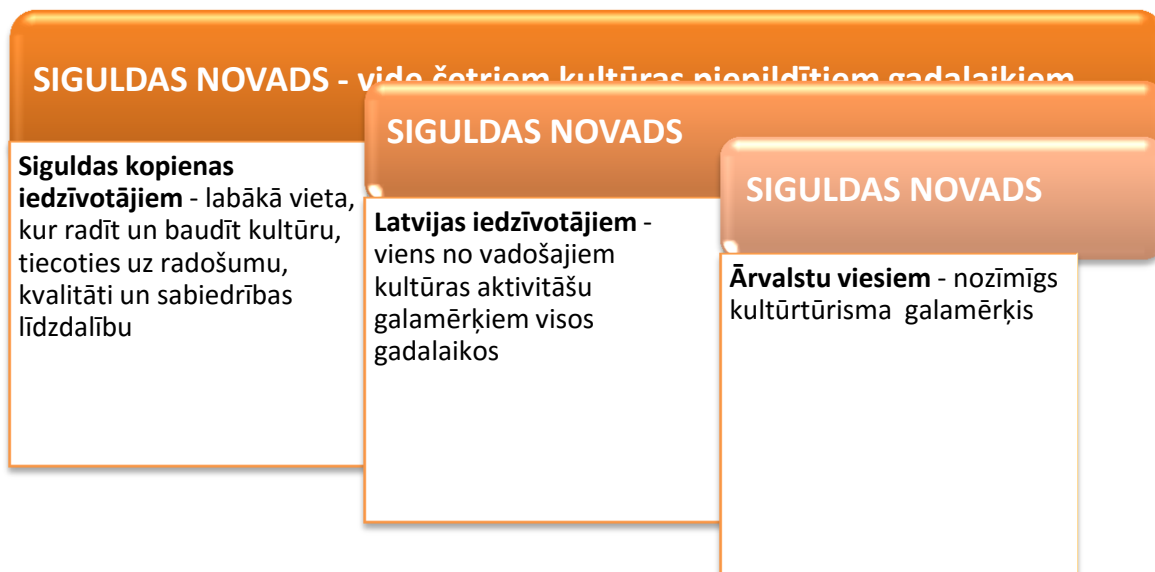
1. kultūras kapitāla saglabāšana un attīstība, sabiedrībai līdzdarbojoties kultūras procesos;
2. radošums mūžizglītībā un uz darba tirgu orientēta kultūrizglītība;
3. konkurētspējīgas kultūras un radošās industrijas;
4. radošas teritorijas un kultūras pakalpojumu pieejamība.

Izstrādājot Siguldas novada Kultūras nozares attīstības stratēģiju 2016.–2020.gadam, ņemtas vērā arī Pamatnostādnēs noteiktās valsts kultūrpolitikas prioritātes.

VĪZIJA

Siguldas novads – vide četriem kultūras piepildītiem gadalaikiem:

- Siguldas kopienas iedzīvotājiem – labākā vieta, kur radīt un baudīt kultūru, tiecoties uz radošumu, kvalitāti un sabiedrības līdzdalību;
- Latvijas iedzīvotājiem – viens no kultūras aktivitāšu galamērķiem visos gadalaikos;
- ārvalstu tūristiem – nozīmīgs kultūrtūrisma galamērķis.

11.attēls. Kultūras stratēģijas vīzijas vizualizācija.

Attīstot **četrus gadalaiku konceptu**, katrā no gadalaikiem ir akcentēta kultūras aktivitāšu prioritārā tematiskā līnija. Par visu kultūras gadalaiku vienojošo elementu un virsvērtību ir izvirzīta **iesaiste un līdzdalība**.

12.attēls. Četrus kultūras gadalaiku prioritārās tematiskās līnijas.

KULTŪRAS NOZARES ATTĪSTĪBAS VIRZIENI

Kultūras nozares **attīstības virzieni** definēti saskaņā ar Siguldas novada pašvaldības attīstības plānošanas dokumentu „Siguldas novada Attīstības programma 2011.–2017.gadam”, kas nosaka, ka Siguldas novads ir nacionālas nozīmes kultūras centrs Latvijā un Rīgas plānošanas reģionā, kā arī starptautiskas nozīmes kultūras centrs Eiropas un Baltijas jūras reģionā.

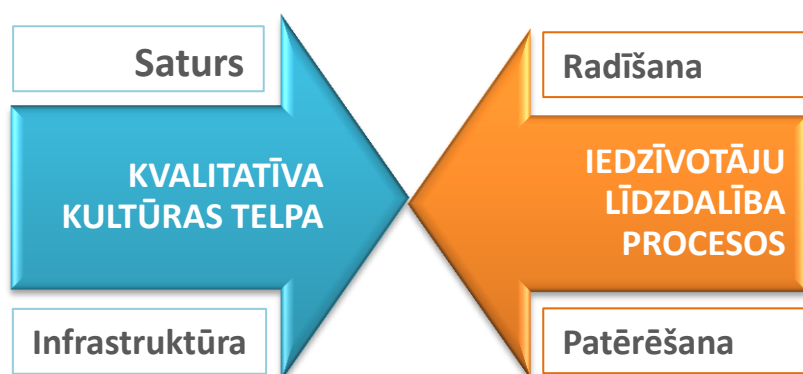
„Siguldas novada Attīstības programmā 2011.–2017.gadam” Siguldas novada attīstības **vīzija** ir:

„Siguldas novads – Latvijas dabas pērle ar teicamu dzīves kvalitāti, attīstītu tūrismu, sportu, izglītību un kultūru”.

Siguldas novada Attīstības programmas 2011.–2017.gadam **stratēģiskie mērķi** (SM) ir:

- SM1 – dzīves telpa ar kvalitatīvu sociālo infrastruktūru un pakalpojumiem, efektīvu satiksmes, publiskās telpas un vides infrastruktūru;
- SM2 – ekonomisko aktivitāti veicinoša vide un daudzveidīga saimnieciskā darbība.

Abi izvirzītie mērķi ietver ar kultūras nozari saistītu aktivitāšu realizēšanu, kultūras infrastruktūras un pakalpojumu attīstību un pilnveidošanu. Saskaņā ar šiem mērķiem un esošās situācijas analīzi var izvirzīt šādus **kultūras nozares attīstības virzienus**:

13.attēls. Siguldas novada kultūras nozares attīstības virzieni.

Abi attīstības virzieni uzlūkojami savstarpējā mijiedarbībā: kvalitatīva kultūras telpa (infrastruktūra un aktivitāšu saturs) veicina iedzīvotāju līdzdalību, savukārt iedzīvotāju līdzdalība kultūras piedāvājuma radīšanā un patēriņā veicina kvalitatīvas kultūras telpas attīstību.

KULTŪRAS NOZARES STRATĒĢISKIE MĒRĶI UN UZDEVUMI

Pamatojoties uz noteiktajiem attīstības virzieniem, izvirzāmi kultūras nozares **stratēģiskie mērķi**:

1. **Daudzveidīgs, radošs, uz kvalitāti un vispārcilvēciskām vērtībām vērsts kultūras piedāvājums.**
2. **Kultūras mantojuma un tradīciju saglabāšana un attīstīšana.**
3. **Sabiedrības līdzdalība kultūras procesos, saliedēta vietējā kopiena.**
4. **Mūsdienīga kultūras infrastruktūra, sakārtota kultūrvide.**
5. **Efektīva kultūras procesu un resursu vadība.**
6. **Siguldas novada kultūras pakalpojumu atpazīstamība.**

Pamatojoties uz izvirzītajiem kultūras nozares stratēģiskajiem mērķiem, izvirzāmi vairāki vidējā termiņā veicamie **uzdevumi**:

Mērķis I: daudzveidīgs, radošs, uz kvalitāti un vispārcilvēciskām vērtībām vērsts kultūras piedāvājums.	1.uzdevums. Veidot radošu, uz kvalitāti vērstu kultūras pasākumu piedāvājumu četru kultūras gadalaiku koncepta ietvaros, katrā gadalaikā īstenojot prioritāro tematisko līniju.
	2.uzdevums. Veidot daudzveidīgu un kvalitatīvu kultūras piedāvājumu, akcentējot Siguldas novada kultūrvides unikalitāti un kopienas tradīcijas.
	3.uzdevums. Izstrādāt atbalsta mehānismu līdzdalībai un izaugsmei dažādu nozaru profesionālajā mākslā un amatiermākslā.
Mērķis II: kultūras mantojuma un tradīciju saglabāšana un attīstīšana.	4.uzdevums. Veidot labvēlīgus nosacījumus kultūras mantojuma saglabāšanai un ilgtspējīgai attīstībai.
	5.uzdevums. Aktivizēt materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma iesaisti aktuālajos kultūras un sabiedrības procesos.
Mērķis III: sabiedrības līdzdalība kultūras procesos, saliedēta vietējā kopiena.	6.uzdevums. Veidot labvēlīgus nosacījumus iedzīvotāju iniciatīvām un vietējās kopienas iesaistīšanai kultūras piedāvājumu radīšanā un patēriņā.
	7.uzdevums. Veicināt novada iedzīvotāju mūžizglītības iespējas.
Mērķis IV: mūsdienīga kultūras infrastruktūra, sakārtota kultūrvide.	8.uzdevums. Attīstīt un modernizēt kultūras iestāžu infrastruktūru un materiāltehnisko bāzi.
Mērķis V: efektīva kultūras procesu un resursu vadība.	9.uzdevums. Uzlabot kultūras nozares pārvaldību novadā, komandas darba profesionalitāti un efektivitāti.
Mērķis VI: Siguldas novada kultūras pakalpojumu atpazīstamība.	10.uzdevums. Veicināt Siguldas novada kultūras pakalpojumu atpazīstamību Latvijas un starptautiskā mērogā.

RĪCĪBAS PLĀNS

Lai izpildītu Siguldas novada Kultūras nozares attīstības stratēģijas 2016.–2020.gadam izvirzītos uzdevumus, tika izstrādāts **Rīcības plāns**.

Rīcības plāns sastādīts pieciem gadiem secīgi visiem Stratēģiskajā daļā noteiktajiem uzdevumiem un ietver šādu informāciju:

- rīcības atbilstība Stratēģiskajā daļā noteiktajam uzdevumam;
- par rīcības īstenošanu atbildīgie izpildītāji;
- plānotais rīcības izpildes termiņš vai periods;
- rīcības izpildei nepieciešamo finanšu resursu avoti.

Rīcības plāna aktualizāciju, nemainot pārējās Stratēģijas daļas, ieteicams veikt katru gadu, pārskatot to statusu, iekļaujot jaunas rīcības un projektu idejas, kas atbilst Stratēģiskajā daļā noteiktajiem uzdevumiem.

RĪCĪBAS PLĀNS 2016.–2020.GADAM

Uzdevumi (Atbilstība Siguldas novada Attīstības programmai 2011.–2017.gadam)	Rīcības (Atbilstība Siguldas novada Attīstības programmai 2011.–2017.gadam)	Atbildīgie izpildītāji	Izpildes termiņš vai periods	Iespējamie finansējuma avoti
Mērķis I: daudzveidīgs, radošs uz kvalitāti un vispārcilvēciskām vērtībām vērsts kultūras piedāvājums.				
U.1. Veidot radošu, uz kvalitāti vērstu kultūras pasākumu piedāvājumu četru kultūras gadalaiku koncepta ietvaros, katrā gadalaikā īstenojot prioritāro tematisko līniju (atbilst U.1.6.).				
	R.1. Iestrādāt četru kultūras gadalaiku pieeju un gadalaiku prioritārās tematiskās līnijas novada kultūras pasākumu kalendāra veidošanā.	Kultūras pārvalde	2016.–2020.	Pašvaldības budžets
	R.2. Sadarbībā ar sporta, izglītības un tūrisma nozarēm veidot līdzsvarotu, saskaņotu Siguldas novada pasākumu plānu.	Kultūras pārvalde, Sporta pārvalde, Izglītības pārvalde, PA „Siguldas Attīstības aģentūra”	2016.–2020.	Pašvaldības budžets
	R.3. 2018.gadā sasaistīt četru kultūras gadalaiku konceptu ar Latvijas simtgades programmas īstenošanu.	Kultūras pārvalde	2016.–2018.	Pašvaldības budžets, fondu finansējums
	R.4. Atbalstīt un mērķtiecīgi piesaistīt festivālus un pasākumus četru kultūras gadalaiku koncepta ietvaros.	Kultūras pārvalde	2016.–2020.	Pašvaldības budžets, fondu finansējums
U.2. Veidot daudzveidīgu un kvalitatīvu kultūras piedāvājumu, akcentējot Siguldas novada kultūrvides unikalitāti un kopienas tradīcijas (atbilst U.1.6.).				

	R.5. Izstrādāt novada kultūras centru pasākumu un darba plānus, ņemot vērā pilsētas, katra pagasta un kopienas tradīcijās balstītu kultūras piedāvājumu.	Kultūras pārvalde	2016.–2020.	Pašvaldības budžets, fondu finansējums
	R.6. Attīstīt starptautisko sadarbību kultūras projektu organizēšanā un pilnveidošanā.			
	R.7. Izstrādāt koncertzāles „Baltais flīgelis” darbības plānu, akcentējot unikalitāti programmu piedāvājumā (formāts, atmosfēra).	Kultūras pārvalde, Mākslu skola	2016.–2020.	Pašvaldības budžets, fondu finansējums
	R.8. Sadarbībā ar PA „Siguldas Attīstības aģentūra” izstrādāt kultūras aktivitāšu plānu Siguldas pils kompleksam.	Kultūras pārvalde, PA „Siguldas Attīstības aģentūra”	2016.–2020.	Pašvaldības budžets
	R.9. Sadarbībā ar Latvijas Kultūras akadēmiju veikt pētījumu par kultūras patēriņa specifiku Siguldas novadā, iekļaujot gan vietējās, gan ārējās mērķauditorijas vajadzību izpēti.	Kultūras pārvalde	2017.	Pašvaldības budžets
	R.10. Integrēt kultūras norises citu nozaru pasākumos, veidojot starpdisciplināras pasākumu programmas.	Kultūras pārvalde, Sporta pārvalde, Izglītības pārvalde, PA „Siguldas Attīstības aģentūra”	2016.–2020.	Pašvaldības budžets
U.3. Izstrādāt atbalsta mehānismu izcilības veicināšanai dažādu nozaru profesionālajā mākslā un amatiermākslā (atbilst U.1.6.).				
	R.11. Organizēt novada mākslinieku izstādes un atbalstīt mākslinieku dalību izstādēs un rezidencēs u.c.	Kultūras pārvalde	2016.–2020.	Pašvaldības budžets, fondu finansējums
	R.12. Iesaistīt Siguldas novada profesionālos un amatiermāksliniekus kultūras produktu radīšanā.	Kultūras pārvalde	2016.–2020.	Pašvaldības budžets

	R.13. Izveidot motivācijas un popularizēšanas pasākumu sistēmu amatiermākslas attīstībai.	Kultūras pārvalde	2016.–2020.	Pašvaldības budžets
	R.14. Atbalstīt izcilību veidošanos kultūrizglītībā.	Kultūras pārvalde, Izglītības pārvalde	2016.–2020.	Pašvaldības budžets
	R.15. Pilnveidot amatiermākslas darbības nodrošināšanas mehānismu.	Kultūras pārvalde	2016.–2020.	Pašvaldības budžets
Mērķis II: kultūras mantojuma un tradīciju saglabāšana un attīstīšana.				
U.4. Veidot labvēlīgus nosacījumus kultūras mantojuma saglabāšanai un ilgtspējīgai attīstībai (atbilst U.1.7. un U.1.15.).				
	R.16. Sadarbībā ar PA „Siguldas Attīstības aģentūra” izstrādāt investīciju projekta „Valsts nozīmes kultūras pieminekļa Siguldas Jaunā pils renovācija” un „Siguldas pils kompleksa ēku renovācija, revitalizācija” kultūras piedāvājuma saturisko koncepciju.	Kultūras pārvalde, PA „Siguldas Attīstības aģentūra”	2016.–2020.	Pašvaldības budžets
	R.17. Veicināt videi draudzīgu kultūras projektu īstenošanu novadā (ZEN un citu projektu kontekstā).	Kultūras pārvalde	2016.–2020.	Pašvaldības budžets
	R.18. Sadarbībā ar Teritorijas attīstības pārvaldi izveidot kultūras pieminekļu un tēlotājmākslas vides objektu datubāzi.	Kultūras pārvalde, Teritorijas attīstības pārvalde	2016.–2018.	Pašvaldības budžets
	R.19. Izveidot rīcību programmu Siguldas novadmācībai un kultūrvēsturiskā mantojuma apguvei un popularizēšanai.	Kultūras pārvalde, Izglītības pārvalde	2016.–2020.	Pašvaldības budžets
	R.20. Piedalīties Eiropas kultūras mantojuma dienās.	Kultūras pārvalde, Teritorijas attīstības pārvalde	2017.–2020.	Pašvaldības budžets, fondu finansējums

	R.21. Sadarbībā ar Teritorijas attīstības pārvaldi izstrādāt kultūras, mākslas, vēstures pieminekļu saglabāšanas atbalsta mehānismu.	Kultūras pārvalde, Teritorijas attīstības pārvalde	2016.–2018.	Pašvaldības budžets
	R.22. Sadarbībā ar Latvijas Kultūras akadēmiju un Latvijas Mākslas akadēmiju veikt Siguldas novada kultūras mantojuma izpēti.	Kultūras pārvalde, LMA, LKA	2017.–2020.	Pašvaldības budžets
U.5. Aktivizēt materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma iesaisti aktuālajos kultūras un sabiedrības procesos (atbilst U.1.7. un U.1.15.).				
	R.23. Atjaunot Siguldas novada Dziesmu un deju svētkus, 2018.gadā tos iekļaujot Latvijas simtgades atzīmēšanas pasākumu programmā.	Kultūras pārvalde	2016.–2018.	Pašvaldības budžets, fondu finansējums
	R.24. Veicināt tās aktivitātes un projektus, kuri apzina Siguldas novada kultūrvēsturiskā mantojuma izpēti Latvijas simtgades kontekstā.	Kultūras pārvalde	2016.–2017.	Pašvaldības budžets
	R.25. Sadarbībā ar Turaīdas muzejrezervātu izveidot saturisko konceptu Siguldas novada vēstures dokumentēšanas centra izveidošanai.	Kultūras pārvalde	2017.–2020.	Pašvaldības budžets
	R.26. Veicināt sakrālā kultūras mantojuma saglabāšanu, sadarboties ar kristīgajām draudzēm.	Kultūras pārvalde	2017.–2020.	Pašvaldības budžets
	R.27. Veicināt novada unikālā dabas un kultūras mantojuma iekļaušanu UNESCO nacionālajā sarakstā.	Kultūras pārvalde	2017.–2020.	Pašvaldības budžets

Mērķis III: sabiedrības līdzdalība kultūras procesos, saliedēta vietējā kopiena.				
U.6. Veidot labvēlīgus nosacījumus iedzīvotāju iniciatīvām un vietējās kopienas iesaistīšanai kultūras piedāvājumu radīšanā un patēriņā (atbilst U.1.8.).				
	R.28. Novada kultūras projektu konkursos kā prioritārus noteikt projektus, kuros tiek iesaistīti novada iedzīvotāji.	Kultūras pārvalde	2016.–2020.	Pašvaldības budžets
	R.29. Aktivizēt sadarbību ar nevalstiskā un valsts sektora kultūras institūcijām Siguldas novadā, veidojot kopīgus projektus, pasākumus.	Kultūras pārvalde	2016.–2018.	Pašvaldības budžets, fondu finansējums
	R.30. Izstrādāt un īstenot novada iedzīvotāju un Siguldai piederīgo kopienu vienojošu pasākumu programmas “Siguldai 810”, „Siguldas pilsētai – 90” un “Latvijai 100”.	Kultūras pārvalde	2016.–2018.	Pašvaldības budžets, fondu finansējums
	R.31. Sadarbībā ar izglītības pārvaldi veidot kultūrizglītojošas programmas vispārizglītojošām iestādēm.	Kultūras pārvalde, Izglītības pārvalde, Mākslu skola	2016.–2020.	Pašvaldības budžets
	R.32. Izstrādāt vadlīnijas un rīcības plānu brīvprātīgo palīgu piesaistei novada kultūras pasākumu organizēšanā.	Kultūras pārvalde, JIC “Mērķis”	2016.	Pašvaldības budžets
	R.33. Iesaistīt Siguldas novada iedzīvotājus kultūras piedāvājuma lietošanā un novērtēšanā.	Kultūras pārvalde	2016.–2020.	Pašvaldības budžets
U.7. Veicināt novada iedzīvotāju mūžizglītības iespējas (atbilst U.1.8.).				
	R.34. Sadarbībā ar Latvijas Kultūras akadēmiju veikt pētījumu par iedzīvotāju iesaisti kultūras un mūžizglītības procesos.	Kultūras pārvalde	2017.	Pašvaldības budžets

	R.35. Izstrādāt mūžizglītības programmu piedāvājumu kultūras jomā dažādām vecuma un interešu grupām, tai skaitā, integrētām dažādu vecumu grupām.	Kultūras pārvalde	2016.–2020.	Pašvaldības budžets, fondu finansējums
Mērķis IV: mūsdienīga kultūras infrastruktūra, sakārtota kultūrvide.				
U.8. Attīstīt un modernizēt kultūras iestāžu infrastruktūru un materiāltehnisko bāzi (atbilst U.1.9.).				
	R.36. Izstrādāt saturisko koncepciju investīciju projektam „Pašvaldības ēkas rekonstrukcija/ būvniecība bibliotēkas vajadzībām Siguldā, Raiņa ielā 3”.	Teritorijas attīstības pārvalde, Kultūras pārvalde, JIC, Izglītības pārvalde	2016.–2020.	Pašvaldības budžets, ERAF/KPFI
	R.37. Sagatavot un uzsākt realizēt plānu Siguldas pagasta Kultūras nama, Jūdažu Sabiedriskā centra, Mores pagasta Tautas nama, Allažu pagasta Tautas nama infrastruktūras un materiālo resursu sakārtošanai un modernizēšanai.	Kultūras pārvalde	2016.–2020.	Pašvaldības budžets
	R.38. Izstrādāt un uzsākt realizēt investīciju projekta „Siguldas novada Kultūras centra renovācija un teritorijas labiekārtošana” saturisko koncepciju un darbības plānu.	Teritorijas attīstības pārvalde, Kultūras pārvalde	2015.–2017.	Pašvaldības budžets, ERAF
	R.39. Sagatavot un uzsākt realizēt plānu Siguldas novada bibliotēkas un filiālbibliotēku materiāltehniskās bāzes pilnveidošanai un modernizēšanai.	Kultūras pārvalde	2016.–2020.	Pašvaldības budžets
	R.40. Izveidot materiāltehnisko bāzi kultūras pasākumu mobilitātei un kultūras telpas paplašināšanai.	PA „Siguldas Attīstības aģentūra”, Kultūras pārvalde	2016.–2020.	Pašvaldības budžets

	R.41. Sadarbībā ar Mores pamatskolu izstrādāt Mores amatu mājas kultūras aktivitāšu saturisko koncepciju.	Kultūras pārvalde, Mores psk.	2016.–2020.	Pašvaldības budžets
	R.42 Izstrādāt konceptu koncertzāles “Baltais flīģelis” infrastruktūras pilnveidošanai un attīstībai.	Kultūras pārvalde	2016.–2020.	Pašvaldības budžets
Mērķis IV: efektīva kultūras procesu un resursu vadība.				
U.9. Uzlabot kultūras nozares pārvaldību novadā, komandas darba profesionalitāti un efektivitāti (atbilst U.1.8.).				
	R.43. Organizēt pieredzes un labās prakses piemēru iepazīšanas pasākumus kultūras jomas speciālistiem, amatiermākslas kolektīvu vadītājiem, kopienu un organizāciju līderiem.	Kultūras pārvalde	2016.–2020.	Pašvaldības budžets
	R.44. Izstrādāt un ieviest Siguldas novada kultūras iestāžu pārvaldības modeli, lai uzlabotu nozares pārvaldību un attīstītu līdzsvarotu kultūras piedāvājumu dažādām mērķa grupām.	Kultūras pārvalde	2016.–2020.	Pašvaldības budžets
	R.45. Attīstīt Mākslu skolu par reģionālas nozīmes Kultūrizglītības centru.			
	R.46. Veidot Siguldu kā amatiermākslas profesionālās pilnveides un koordinējošo centru apkārtnes novadiem.	Kultūras pārvalde	2016.–2020.	Pašvaldības budžets

Mērķis VI: Siguldas novada kultūras pakalpojumu atpazīstamība.				
U.10. Veicināt Siguldas novada kultūras pakalpojumu atpazīstamību (atbilst U.1.10.).				
	R.47. Sadarbībā ar PA „Siguldas Attīstības aģentūra”, Sporta pārvaldi un Sabiedrisko attiecību pārvaldi izstrādāt vienotu novada mārketinga stratēģiju.	Kultūras pārvalde, PA „Siguldas Attīstības aģentūra”, Sporta pārvalde, Sabiedrisko attiecību pārvalde	2017.	Pašvaldības budžets
	R.48. Aktualizēt kultūras nozares sadaļu Siguldas novada pašvaldības informatīvajā interneta vietnē, pilnveidot vai izveidot jaunu mājaslapu kultūras nozarei.	Kultūras pārvalde	2016.–2020.	Pašvaldības budžets
	R.49. Izstrādāt un īstenot mārketinga aktivitāšu un komunikācijas plānu Siguldas četru kultūras gadalaiku koncepta piedāvājumam un Siguldas starptautiskās atpazīstamības veicināšanai.	Kultūras pārvalde	2016.–2018.	Pašvaldības budžets
	R.50. Izstrādāt un īstenot mārketinga aktivitāšu un publicitātes kampaņu nozīmīgākajām kultūras aktivitātēm.	Kultūras pārvalde	2016.–2018.	Pašvaldības budžets
	R.51. Izstrādāt un realizēt kultūras notikumu un procesu dokumentēšanas programmu (video, foto, tiešraides).	Kultūras pārvalde	2017.–2018.	Pašvaldības budžets

STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBA

STRATĒGIJAS IEVIEŠANAS UZRAUDZĪBAS SISTĒMA

Uzraudzības sistēmas uzdevums ir nodrošināt sekmīgu Siguldas novada Kultūras nozares attīstības stratēģijas 2012.–2017.gadam īstenošanu, kontroli un analīzi.

Par Siguldas novada Kultūras nozares attīstības stratēģijas vispārējo ieviešanu, uzraudzību, novērtēšanu un pārskatīšanu atbildīga ir **Siguldas novada Dome**.

Stratēģijas ieviešanas uzraudzības procesā piedalās Rīcības plānā norādītās par aktivitāšu izpildi vai projektu īstenošanu atbildīgās pašvaldības struktūrvienības un institūcijas. Koordinēšanas darbu visu uzdevumu un projektu īstenošanā, ko paredz Stratēģija, veiks **Siguldas novada pašvaldības iestāde „Siguldas novada Kultūras pārvalde”**.

Rīcības plāna aktualizāciju, nemainot pārējās Stratēģijas daļas, ieteicams veikt katru gadu, pārskatot to statusu, iekļaujot jaunas rīcības un projektu idejas, kas atbilst Stratēģiskajā daļā noteiktajiem uzdevumiem.

Trīs gadus pēc Stratēģijas apstiprināšanas Kultūras pārvalde veiks Stratēģijas īstenošanas novērtēšanu un pārskatīšanu, apkopojot informāciju par ieviestajiem projektiem, izpildītajiem uzdevumiem un to īstenošanas statusu. Stratēģija tiks vērtēta gan pēc Rīcības plānā paredzēto aktivitāšu izpildes, gan arī noteiktajiem indikatoriem prioritāšu un mērķu īstenošanai. Atskaiti par Stratēģijas ieviešanu izskata Izglītības, kultūras komitejā. Nepieciešamības gadījumā stratēģija tiks aktualizēta, to mainot vai papildinot ar jauniem projektiem vai aktivitātēm.

Stratēģijas **rezultātu novērtēšanā** tiek izmantoti gan kvantitatīvie, gan kvalitatīvie rādītāji.

Kvantitatīvie rādītāji:

- 1) veikto pētījumu un iedzīvotāju aptauju skaits, atbilstoši Rīcības plānam;
- 2) kultūras institūciju infrastruktūras un materiāltehniskās bāzes projektu skaits;
- 3) apmeklētāju un reģistrēto lietotāju skaits novada bibliotēkās;
- 4) kultūras pasākumu apmeklētāju skaits;
- 5) brīvprātīgo palīgu skaits pasākumu organizēšanā;
- 6) īstenoto valsts un starptautiska mēroga kultūras pasākumu skaits;
- 7) īstenoto novada mēroga kultūras pasākumu skaits;
- 8) amatiermākslas kolektīvu un pašfinansēto kolektīvu un to dalībnieku skaits;
- 9) profesionālās mākslas pasākumu skaits.

Kvalitatīvie rādītāji:

- 1) iedzīvotāju sniegtais vērtējums aptaujās;
- 2) Siguldas novada mākslinieku un kolektīvu radošie panākumi (dalība skatēs, konkursos u.c.).

DARBĪBAS REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI

Rādītājs	Bāzes vērtība (2015.gads)	2016.gads	2017.gads	2018.gads	2019.gads	2020.gads	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens
Veikto pētījumu un iedzīvotāju aptauju skaits atbilstoši rīcības plānam	1	11 aptaujas	14 aptaujas, 3 pētījumi	11 aptaujas	11	11	Atbilstoši rīcības plānam
Kultūras institūciju infrastruktūras un materiāltehniskās bāzes projektu skaits	2	2	3	3	2	2	Atbilstoši rīcības plānam
Apmeklētāju skaits novada bibliotēkās	70 000	71 500	72 000	72 500	73 000	73 500	Pieaug
Reģistrēto lietotāju skaits novada bibliotēkās	2913	3200	3300	3400	3500	3600	Pieaug
Kultūras pasākumu apmeklētāju skaits	43 000	43 500	44 000	50 000	45 000	45 000	Pieaug
Brīvprātīgo palīgu skaits pasākumu organizēšanā	30	50	70	100	70	70	Pieaug
Īstenoto valsts un starptautiska mēroga kultūras pasākumu skaits (dalībnieki, mērķauditorija ir Latvijas un citu valstu iedzīvotāji)	10	12	12	15	12	12	Pieaug

Rādītājs	Bāzes vērtība (2015.gads)	2016.gads	2017.gads	2018.gads	2019.gads	2020.gads	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens
Īstenoto novada mēroga kultūras pasākumu skaits (dalībnieki un mērķauditorija ir novada iedzīvotāji)	16	20	20	20	20	20	Saglabājas esošajā līmenī
Amatiermākslas kolektīvu un pašfinansēto kolektīvu skaits	36	36	37	37	37	37	Pieaug
Amatiermākslas kolektīvu un pašfinansēto kolektīvu dalībnieku skaits	600	650	700	700	700	700	Pieaug
Profesionālās mākslas pasākumu skaits	70	70	75	80	80	80	Pieaug